

**INKOMENSEFFECT RAPPORTAGE
MET SCENARIO'S
GEMEENTE LOSSER 2023**

Inkomenseffect Rapportage met scenario's Gemeente Losser 2023

Een onderzoek naar de effecten van het armoedebelaid op de inkomenspositie van minimahuishoudens in de gemeente Losser. Inclusief 4 mogelijke beleidsscenario's doorgerekend.

Colofon

Opdrachtgever
Gemeente Losser

Datum
Augustus 2023

Auteurs
Tessa Schoot Uiterkamp
Jitske Kooistra – van der Wijk
Anieta Boer

KWIZ
Stavangerweg 23 - 5
9723 JC Groningen
050 - 5252473
contact@kwiz.nl

Uitgave
Deze publicatie is een uitgave van KWIZ B.V.. Het overnemen van cijfers en / of teksten is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld. Niets uit deze publicatie mag worden veeelvoudigd en / of openbaar gemaakt worden in welke vorm dan ook zonder voorafgaande toestemming van KWIZ B.V..

Inhoudsopgave

Inleiding	2
1. Onderzoeksmethodiek	3
1.1. Huishoudens en inkomensgrenzen	3
1.2. Inkomensbronnen	3
1.3. Gemeentelijke minimaregelingen	3
1.4. Uitgaven	4
1.5. Vrije bestedingen	4
1.6. Aannames	5
1.7. Tegemoetkoming in de energiekosten	5
2. De inkomenseffecten	6
2.1. Effect van het landelijk beleid groter dan van gemeentelijk beleid	6
2.2. Opbouw maandelijkse gemeentelijke bijdragen op 100% Wsm	7
2.3. De gemeentelijke bijdragen zorgen voor (meer) vrij besteedbaar budget	8
2.4. Werken vanuit de bijstand loont	12
3. Bevindingen inkomenseffecten	15
4. Scenarioanalyse	17
4.1. Scenario 1: maandbegroting <i>zonder</i> de energietoeslag	17
4.2. Scenario 2: verruimen inkomensgrens voor de Meedoenregeling	19
4.3. Scenario 3: verruimen inkomensgrens en verhogen budget Meedoenregeling	22
4.4. Scenario 4: verruiming inkomensgrens bijzondere bijstand	25
4.5. Kanttekeningen	27
Bijlage 1. Overzicht minimaregelingen	28
Bijlage 2. Opbouw totaal inkomen 100 tot 130% Wsm	30
Bijlage 3. Financieel maandoverzicht	32

Inleiding

De gemeente Losser heeft een breed pakket aan gemeentelijke minimaregelingen en is benieuwd naar het effect van deze regelingen op de inkomens van minimahuishoudens. Tevens is de gemeente geïnteresseerd in de effecten van de landelijke toeslagen en hoe dit gezamenlijk met de lokale regelingen doorwerkt op de inkomens van minima, vanuit de visie dat iedereen voldoende budget moet hebben om rond te komen. De centrale onderzoeksvraag luidt: wat zijn de effecten van het landelijke en lokale beleid op de inkomens van de minima en in welke situatie(s) treedt er een armoedeval op?

De Inkomenseffect Rapportage biedt inzicht in de actuele financiële positie van minimahuishoudens en in de mate waarin het huidige (lokale) beleid een bijdrage daaraan levert.

De centrale onderzoeksvraag valt uiteen in de volgende deelvragen:

- Hoe hoog is de maximale bijdrage van de gemeente en van het Rijk voor minimahuishoudens?
- Hoeveel geld houden minimahuishoudens per maand over (of komen zij tekort) voor het doen van vrije bestedingen?
- Wat is het financiële effect van inkomensverhoging door vanuit de bijstand aan het werk te gaan: is er sprake van een armoedeval?

Scenario's

In deze rapportage is ook een viertal mogelijke beleidsscenario's doorgerekend. Deze scenario's zijn in overleg met de gemeente opgesteld en betreffen mogelijke beleidswijzigingen die kunnen worden doorgevoerd. Per scenario kijken we wat de effecten zijn op de inkomens van minimahuishoudens en/of geven we een inschatting van de kosten voor de gemeente. De achterliggende berekeningen voor de scenario's zijn gebaseerd op de begrotingen zoals opgesteld voor de Inkomenseffect Rapportage. Daarnaast is voor sommige scenario's informatie over het gebruik van de regelingen uit de Armoedemonitor 2022 gehaald, die KWIZ voor de gemeente heeft opgesteld.

Opzet van het onderzoek

We berekenen voor zes verschillende huishoudtypen met vijf verschillende inkomensniveaus (van 100 tot 130 procent van het Wettelijk sociaal minimum, en voor langdurige minimahuishoudens) hoeveel zij maandelijks aan gemeentelijke regelingen en landelijke toeslagen kunnen ontvangen en geven inzicht in de effect van inkomensstijging.

Daarvoor is per huishoudtype een overzicht van de inkomsten en uitgaven per maand gemaakt. Met behulp van landelijke inkomensnormen, landelijke toeslagen en informatie over gemeentelijke regelingen is per huishoudtype het inkomen bepaald. Voor de vaste uitgaven is uitgegaan van cijfers en normen van het Nibud¹. Voor de andere uitgaven is waar mogelijk gebruikgemaakt van lokale tarieven (zoals huur en waterschapsbelasting). Tenslotte worden de gemeentelijke regelingen omgezet in een maandbedrag. Op die manier ontstaat per huishoudtype een overzicht van de inkomsten en uitgaven per maand.

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 wordt de onderzoeksmethodiek nader toegelicht. Vervolgens worden in hoofdstuk 2 de inkomenseffecten van zowel de landelijke als de lokale inkomensondersteunende regelingen beschreven. In hoofdstuk 3 benoemen we de belangrijkste inkomenseffecten. In hoofdstuk 4 komen de scenario's aan bod. In bijlage 1 staat een overzicht met de minimaregelingen in de gemeente Losser en de daar bijbehorende voorwaarden en bedragen. In bijlage 2 staat per huishoudtype de opbouw van het totale inkomen bij een inkomensniveau tussen de 100 en 130 procent Wsm. In de laatste bijlage, bijlage 3, staat het financieel maandoverzicht per huishoudtype weergegeven.

¹ Het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (Nibud) is een onafhankelijke stichting die informeert en adviseert over financiën van huishoudens.

1. Onderzoeksmethodiek

In dit hoofdstuk geven we een overzicht van de verschillende inkomsten en uitgaven die worden onderscheiden voor de Inkomenseffect rapportage.

1.1. Huishoudens en inkomensgrenzen

We berekenen de inkomenseffecten van het lokale en landelijke beleid in 2023 voor de volgende 6 huishoudtypen:

Niet AOW-gerechtigden:

- alleenstaande;
- paar zonder kinderen;
- alleenstaande ouder met twee kinderen (8 en 13 jaar)
- paar (twee volwassenen) met twee kinderen (8 en 13 jaar).

AOW-gerechtigden:

- alleenstaande;
- paar (twee volwassenen).

We brengen de inkomenseffecten in beeld voor huishoudens met inkomens van 100, 110, 120 en 130 procent Wsm. Daarnaast berekenen we de inkomenseffecten voor huishoudens die al langer dan drie jaar een inkomen van 100 procent Wsm hebben (langdurige minima).

1.2. Inkomensbronnen

Het totaal inkomen van de minimahuishoudens is opgebouwd uit het netto-inkomen, de gemeentelijke regelingen en diverse toeslagen van het Rijk. Specifiek gaat het om de volgende categorieën:

- netto-inkomen inclusief vakantietoeslag²;
- bijdrage Rijk:
 - huurtoeslag;
 - zorgtoeslag
 - kinderbijslag;
 - kindgebonden budget;
 - combinatiekorting.
- gemeentelijke minimaregelingen.

1.3. Gemeentelijke minimaregelingen

In de onderstaande tabel volgt een overzicht van de gemeentelijke minimaregelingen in 2023. In bijlage 1 worden deze regelingen nader gespecificeerd.

Tabel 1.3.1 Gemeentelijke minimaregelingen in Losser

Regelingen	Inkomensgrens
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	100% Wsm
Collectieve zorgverzekering	130% Wsm
Individuele inkomstenstoelag	Drie jaar of langer 101% Wsm
Meedoenregeling	110% Wsm
Stichting Leergeld Losser	140% Wsm ³
Energietoelag 2023	120% Wsm ⁴

² Het betreft de uitkeringsbedragen per 01-01-2023.

³ Ten tijde van het onderzoek was de inkomensgrens voor Stichting Leergeld tijdelijk verhoogd naar 140 procent Wsm. Kort na oplevering van deze rapportage is de inkomensgrens vastgesteld op 130 procent Wsm. Doordat in de huidige rapportage geen voorbeeldhuishoudens tot 140 procent Wsm zijn opgenomen, heeft deze wijziging geen invloed op de inkomenseffecten zoals die zijn beschreven.

⁴ Onder voorbehoud van beleidswijzigingen.

Niet meegenomen in berekeningen:	
Bijzondere bijstand	110% Wsm
Individuele Studietoelage	Afhankelijk van de situatie
Verjaardagsbox Losser	140% Wsm

Niet meegenomen regelingen

Een aantal regelingen wordt niet meegenomen in de berekeningen en begrotingen. In de meeste gevallen gaat het om een regeling die incidenteel wordt verstrekt of een beperkte doelgroep heeft. Hieronder staat beschreven wat de precieze reden is dat de regeling niet is meegenomen.

- De bijzondere bijstand is niet meegenomen in de berekeningen omdat deze vorm van bijstand wordt verstrekt voor noodzakelijke onvermijdbare individuele uitgaven en dit niet maandelijks bij iedereen voorkomt.
- De individuele studietoelage is eveneens niet doorgerekend in de financiële overzichten. Deze regeling kent een specifieke doelgroep; studenten met een lichamelijke of psychische beperking, die niet in staat zijn naast hun studie werken. In deze Inkomenseffect rapportage is geen huishouden opgenomen waarbij deze regeling van toepassing is.
- De Verjaardagsbox Losser is niet meegenomen in de rapportage. Vanuit De Verjaardagsbox Losser krijgen jarige kinderen een verjaardagsbox met versiering, traktaties voor school en thuis en een cadeau. Bij deze regeling wordt er geen geldelijke vergoeding uitgekeerd aan de doelgroep.

1.4. Uitgaven

De uitgaven zijn gecategoriseerd naar:

- vaste lasten. Dit zijn uitgaven die regelmatig terugkomen. Voorbeelden zijn huur, energiekosten⁵ (zie ook paragraaf 1.7) en verzekeringen;
- reserveringsuitgaven. Dit zijn uitgaven die niet regelmatig voorkomen en waarvan de hoogte vooraf niet bekend is. Er moet in principe een bedrag voor gereserveerd worden. Voorbeelden zijn kosten voor inventaris, kleding en het eigen risico voor de zorgverzekering;
- huishoudelijke uitgaven. Dit zijn terugkerende uitgaven aan voeding, persoonlijke verzorging en dergelijke;
- werkgerelateerde uitgaven. Dit zijn uitgaven die gemaakt worden als een persoon werkt. Voorbeelden zijn de kosten van woon-werkverkeer en werkkleding.

Voor de uitgaven is waar mogelijk uitgegaan van lokale tarieven. Voorbeelden hiervan zijn de huur en lokale heffingen. De andere bedragen zijn gebaseerd op landelijke berekeningen van het Nibud. De normbedragen staan per huishoudtype in het financieel maandoverzicht in de bijlage. We benadrukken dat het bij alle posten gaat om de basale uitgaven en dat de normbedragen gemiddelden betreffen. Het is mogelijk dat een huishouden maandelijks meer of minder uitgeeft dan de normbedragen waarmee in deze rapportage wordt gerekend, bijvoorbeeld omdat het huishouden een ander bedrag per maand reserveert voor onregelmatige uitgaven.

1.5. Vrije bestedingen

Het budget dat overblijft is vrij besteedbaar en kan worden uitgegeven aan sociale en recreatieve activiteiten. Voor deze vrije bestedingen hanteert het Nibud per huishoudtype eveneens een normbedrag, dat is terug te vinden in de begrotingen in bijlage 3.

⁵ Kosten gas en elektriciteit zijn gebaseerd op tarieven van Mega (EU groene stroom en aardgas, 1 jaar vast). De kosten voor water zijn gebaseerd op de tarieven van Oasen. Gegevens over het gemiddelde gebruik per huishoudtype zijn afkomstig van het Nibud (water).

1.6. Aannames

Voor de inkomsten en uitgaven doen we de volgende aannames:

- De huishoudens maken van alle beschikbare regelingen gebruik en ontvangen daarvoor het maximale bedrag. De ervaring uit de praktijk is echter vaak dat huishoudens van een (uiteenlopend) aantal regelingen, en niet alle regelingen, gebruikmaken. In werkelijkheid valt het vrij besteedbare budget waarschijnlijk vaak lager uit, dan weergegeven in deze rapportage. Daarnaast doen we de aanname dat huishoudens geen schulden hebben.
- Bij de inkomenseffecten wordt uitgegaan van gemiddelden. Dit betekent ook dat een ongunstige situatie, bijvoorbeeld een hogere huurprijs of een slecht geïsoleerd huis, direct gevolgen kan hebben voor de inkomenseffecten zoals in dit rapport zijn weergegeven.
- Iedereen woont in een huurwoning. We gaan uit van € 582 kale huur per maand voor een alleenstaande en € 644 kale huur per maand voor een meerpersoonshuishouden. Deze bedragen zijn gebaseerd op huurtoeslaggegevens van de Rijksoverheid over de gemeente Losser.
- Alleenstaande ouders met een inkomen gelijk aan de bijstandsnorm werken niet of zitten in een traject waarbij de kinderopvang wordt vergoed. We gaan ervan uit dat alleenstaande ouders met inkomens tegen 110 en 120 procent Wsm gebruik maken van twee dagdelen van 4 uur BSO per week. Alleenstaande ouders met een inkomen van 130 procent Wsm maken gebruik van drie dagdelen BSO per week. Dit alles tegen een tarief van € 8,73 (gemiddeld uurtarief in 2023).
- Bij een paar met twee kinderen en een inkomen hoger dan 100 procent Wsm werkt slechts één van beide partners. Anders is het huishoudinkomen hoger. Daarom gaan we er vanuit dat deze huishoudens geen kinderopvang nodig hebben omdat één van beide partners thuis is voor de kinderen. Dit is eveneens waarom een paar met kinderen geen combinatiekorting krijgt bij werkaanvaarding.
- Huishoudens in de bijstand werken niet, en hebben daarom geen werkgerelateerde kosten. Bij een inkomen vanaf 110 procent Wsm werkt één persoon in het huishouden, en is er wel sprake van deze kosten.
- De gemeente Losser biedt via Menzis drie collectieve zorgverzekeringpakketten aan. De meeste minima hebben het meest uitgebreide pakket afgesloten (pakket 3, het eigen risico is meeverzekerd in dit pakket). Deze premie wordt daarom doorgerekend in de begrotingen.
- Kinderen van 4 tot 18 jaar kunnen vanuit Stichting Leergeld per jaar een bedrag ontvangen voor onderwijs, sport, cultuur en welzijn. Voor sport kan een kind maximaal € 250 ontvangen, voor cultuur € 400. Daarnaast kunnen kinderen van 12 en 13 jaar die naar het voortgezet onderwijs gaan een tas met schoolspullen ontvangen ter waarde van € 100. In de begrotingen gaan we ervan uit dat er in gezinnen met twee kinderen, één kind gebruik maakt van de vergoeding voor sport en één kind van de vergoeding voor cultuur. Daarbij maakt het kind van 13 jaar gebruik van de schoolspullentas.
- We specificeren één apart huishoudtype dat langdurig afhankelijk is van een minimuminkomen tot 100 procent Wsm. Voor de overige huishoudens gaan we er vanuit dat zij korter dan drie jaar een laag inkomen hebben en daardoor geen recht hebben op de individuele inkomens toeslag.

1.7. Tegemoetkoming in de energiekosten

Wegens sterk stijgende energiekosten heeft het Rijk in 2022 een energietoeslag geïntroduceerd. Hiervoor is een bedrag van € 1.300 per huishouden gereserveerd waarbij de gemeente de precieze beleidskaders zelf mag vaststellen. In 2023 wordt de energietoeslag opnieuw uitgekeerd aan minimahuishoudens met een inkomen tot 120 procent Wsm.

Het is belangrijk om hierbij te realiseren dat deze toeslag geen blijvende vergoeding is. In de figuren is te zien dat de invloed van de energietoeslag relatief groot is (€ 108 per maand). Op het moment dat de energietoeslag wegvalt, kan dat beduidende invloed hebben voor de inkomenssituatie van de huishoudens.

2. De inkomenseffecten

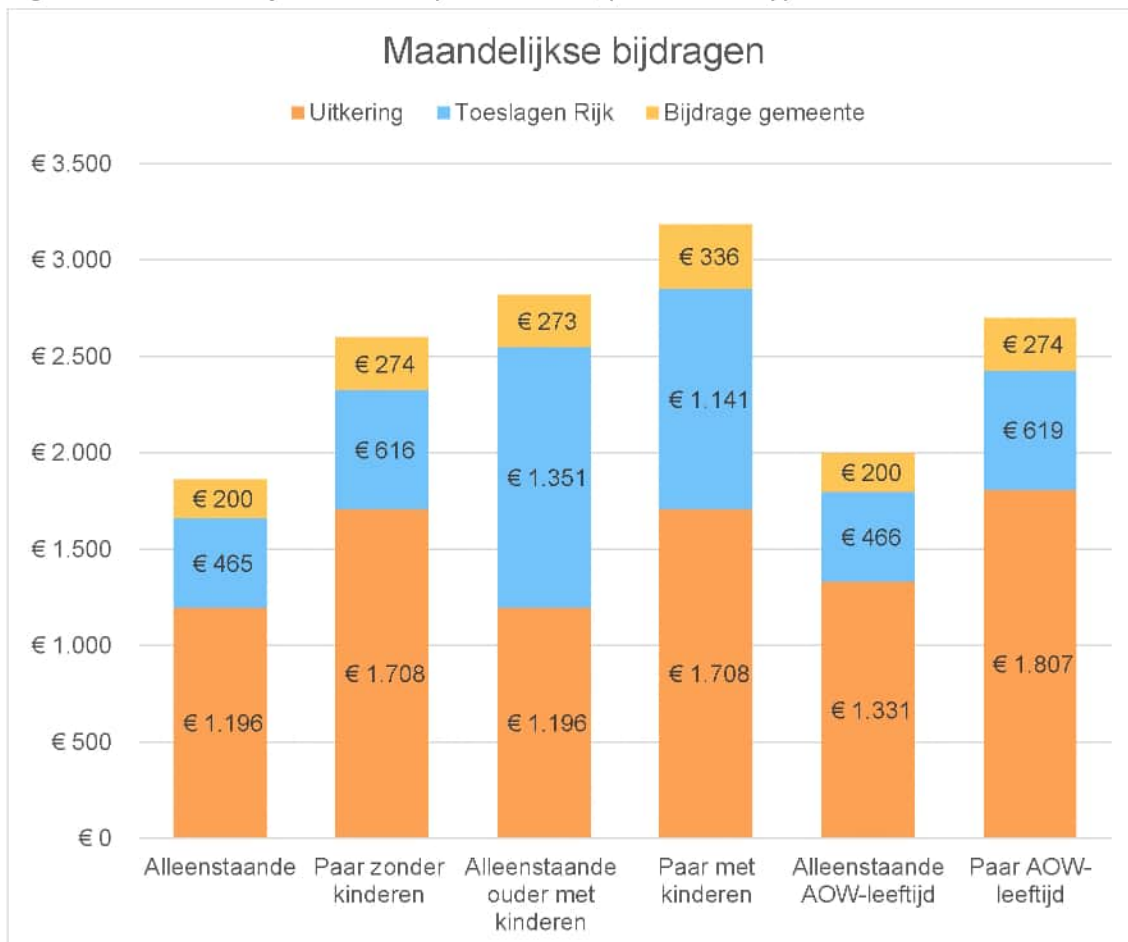
In dit hoofdstuk staan de inkomenseffecten.

2.1. Effect van het landelijk beleid groter dan van gemeentelijk beleid

Minima met een inkomen op bijstandsniveau maken aanspraak op landelijke toeslagen en gemeentelijke regelingen. Het totale bedrag uit de landelijke toeslagen (zoals huurtoeslag, zorgtoeslag, kinderbijslag, kindgebonden budget en mogelijk de combinatiekorting) is groter dan het totale bedrag uit de gemeentelijke regelingen. In figuur 2.1.1. is de opbouw van het maandelijks totaal inkomen bij een inkomen van 100 procent Wsm per huishoudtype weergegeven. Omdat de aanname is gedaan dat deze huishoudens kortdurend minima zijn hebben is de individuele toeslag niet meegenomen in de gemeentelijke bijdragen. Te zien is dat huishoudens met kinderen een hoger bedrag aan landelijke toeslagen kunnen ontvangen dan huishoudens zonder kinderen. Het verschil in hoogte is toe te schrijven aan de verschillende kindregelingen waar gezinnen recht hebben, zoals het kindgebonden budget of de kinderbijslag. Bij de gemeentelijke bijdragen is het verschil minder groot.

Als voorbeeld: een alleenstaande ontvangt maandelijks € 1.196 aan bijstandsuitkering (inclusief vakantietoeslag). Als hij gebruikmaakt van alle landelijke toeslagen, ontvangt hij daar maandelijks € 465 voor. Daarnaast kan hij maximaal € 200 aan gemeentelijke regelingen ontvangen als hij gebruikmaakt van de kwijtschelding gemeentelijke belastingen, de collectieve zorgverzekering, de Meedoenregeling en de energietoeslag.

Figuur 2.1.1. Maandelijks inkomen op 100% Wsm, per huishoudtype

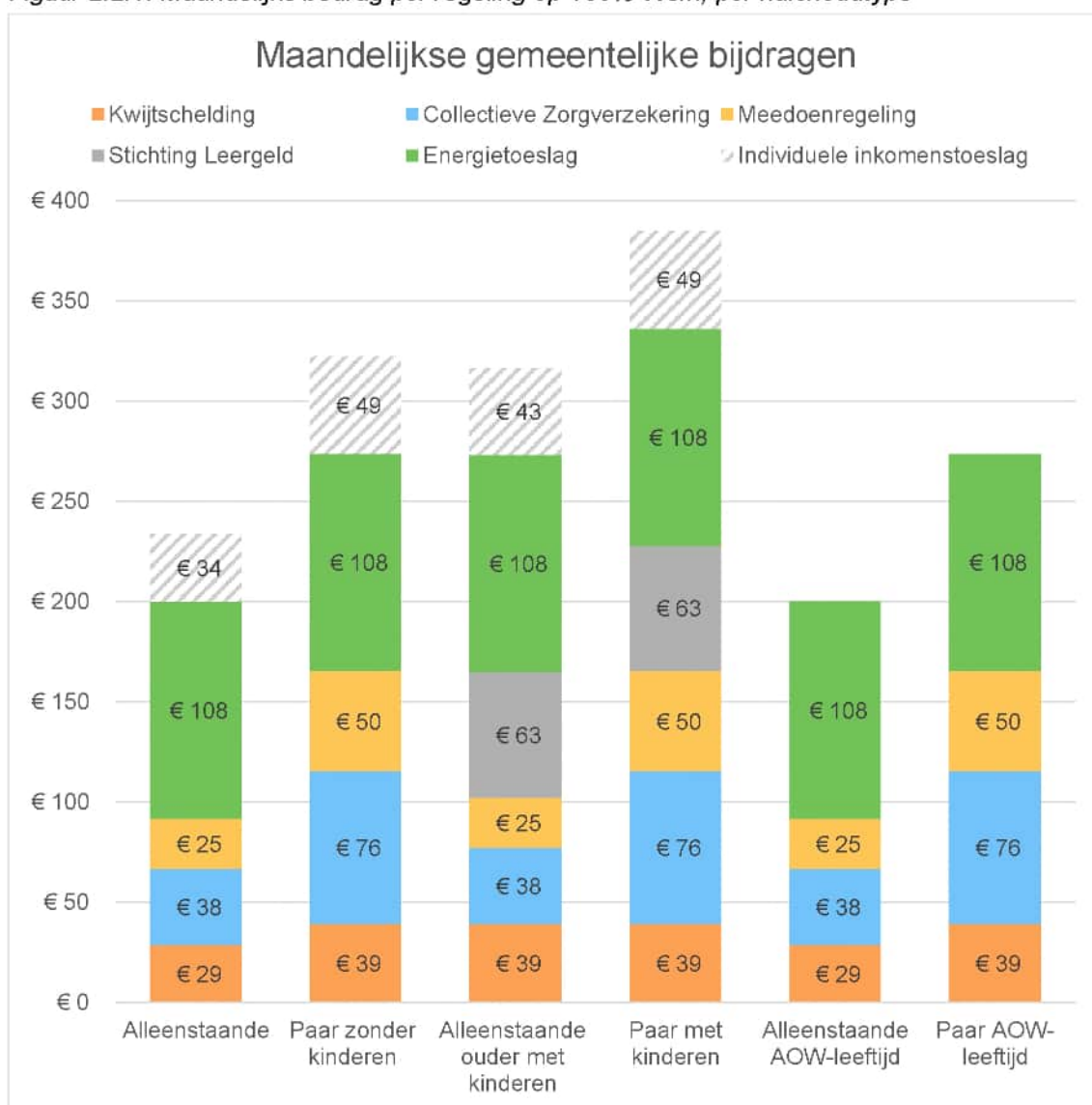

2.2. Opbouw maandelijkse gemeentelijke bijdragen op 100% Wsm

Uit de vorige paragraaf blijkt dat de (maximale) maandelijkse gemeentelijke bijdrage verschilt per huishoudtype. In figuur 2.2.1. is de opbouw van het totale bedrag aan gemeentelijke regelingen per huishoudtype weergegeven voor minima met een inkomen van 100 procent Wsm. Bij de opbouw van de maandelijkse gemeentelijke bijdrage geven we ook de individuele inkomenstoelage weer waar minima die drie jaar of langer van een minimuminkomen tot 101 procent Wsm moeten rondkomen, recht op hebben.

Als voorbeeld: een alleenstaande ouder ontvangt maandelijks (maximaal) € 39 voor de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen, € 38 korting vanuit de collectieve zorgverzekering, € 25 voor de meedoenregeling, € 63 vanuit Stichting Leergeld en € 108 als energietoelage vanuit de gemeente. In totaal ontvangt hij dan € 273 per maand vanuit de gemeentelijke regelingen. Als hij al drie jaar of langer een inkomen op bijstandsniveau heeft, krijgt hij daar bovenop € 43 voor de individuele inkomenstoelage. Bij een langdurig minimuminkomen ontvangt hij € 317 als gemeentelijke bijdrage.

Figuur 2.2.1. Maandelijks bedrag per regeling op 100% Wsm, per huishoudtype

2.3. De gemeentelijke bijdragen zorgen voor (meer) vrij besteedbaar budget

Alle minimahuishoudens houden door de gemeentelijke regelingen (meer) geld over voor het doen van vrije bestedingen (bedoeld voor sociale participatie). Dit is het bedrag dat maandelijks overblijft na aftrek van alle vaste lasten, huishoudelijke uitgaven en reserveringsuitgaven (zie kader). Hoeveel een huishouden daarvoor over houdt, én hoeveel iemand daarvoor nodig heeft, verschilt per huishouden en inkomenshoogte. Een paar met kinderen zal daar gemiddeld meer aan (willen) uitgeven dan een alleenstaande. Het Nibud hanteert een normbedrag voor het vrij besteedbaar budget, dit is het bedrag dat een huishouden nodig heeft voor dergelijke uitgaven. Deze staan ook in de figuur. Uiteraard zal iemand die nauwelijks geld meer over heeft, dat niet per definitie daaraan besteden.

Duiding vrij besteedbaar budget

Het vrij besteedbaar budget is bedoeld voor sociale participatie (een krant, abonnement, dagje uit, op bezoek gaan et cetera). Dat huishoudens in de plus staan betekent niet direct dat huishoudens ook op een minimaal niveau sociaal kunnen participeren. Een alleenstaande zonder kinderen heeft volgens het Nibud € 110 nodig voor minimale sociale participatie (zie bijlage 3). In Figuur 2.3.1. is te zien dat er op bijstandsniveau zonder de gemeentelijke bijdragen niet voldoende budget is voor vrije bestedingen, een alleenstaande heeft dan namelijk een budget van € 64. Indien de alleenstaande gebruik maakt van alle gemeentelijke regelingen is er ($€ 64 + € 200 =$) € 264 beschikbaar voor vrije bestedingen. Een alleenstaande zonder kinderen heeft dan voldoende budget voor sociale participatie.

In de volgende figuren staat per huishoudtype het budget dat zij overhouden voor vrije bestedingen weergegeven, opgesplitst in wat zij zonder de gemeentelijke regelingen zouden overhouden en wat de gemeentelijke regelingen toevoegen aan het vrij besteedbaar budget. De meeste huishoudtypen houden bij ieder hoger inkomen ook telkens een groter bedrag over voor het doen van vrije bestedingen.

2.3.1. Minimahuishoudens zonder kinderen

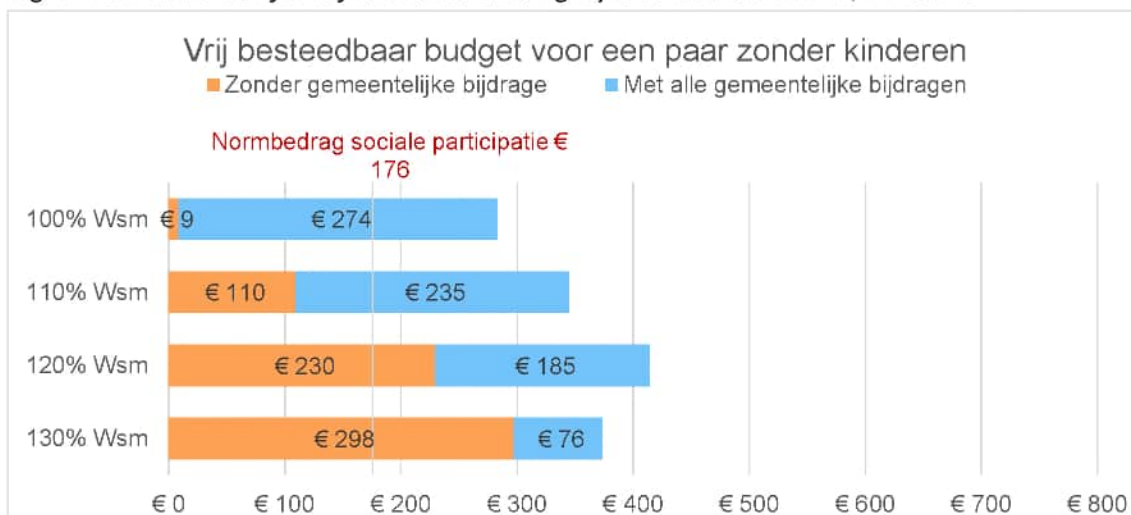
Alleenstaanden hebben bij ieder inkomen voldoende budget voor het doen van vrije bestedingen als zij gebruikmaken van alle gemeentelijke regelingen. Minimahuishoudens zonder kinderen zijn bij een inkomen van 100 en 110 procent Wsm wel degelijk afhankelijk van de gemeentelijke bijdragen om voldoende budget voor sociale participatie te hebben. Wanneer zij de regelingen niet gebruiken, houden zij weliswaar geld over voor sociale participatie (resp. € 64 en € 114 per maand) maar dit is lager dan de Nibudnorm van € 110 voor vrije bestedingen. Bij een inkomen van 120 en 130 procent Wsm houden alleenstaanden ook zonder gemeentelijke regelingen voldoende geld over voor het doen van vrije bestedingen. Tenslotte valt op dat alleenstaanden bij een inkomen van 130 procent Wsm € 3 minder vrij te besteden hebben dan bij een inkomen van 120 procent Wsm. Dit komt met name door het wegvallen van de energietoeslag; de stijging in loon kan dit niet compenseren.

Ook voor paren zonder kinderen geldt dat zij zonder gemeentelijke bijdragen niet voldoende geld hebben voor het doen van vrije bestedingen; ze houden weliswaar geld over per maand (resp. € 9 en € 110) maar dat is minder dan de Nibudnorm van € 176. Daarnaast zien we ook bij dit huishoudtype dat het vrij besteedbaar budget (met alle gemeentelijke regelingen) bij een inkomen van 120 procent Wsm hoger is dan bij een inkomen van 130 procent Wsm. Dat heeft te maken met het wegvallen van onder andere de energietoeslag en een afname van de toeslagen van het Rijk.

Figuur 2.3.1. Maandelijks vrij besteedbaar budget alleenstaande, niet-AOW

Figuur 2.3.2. Maandelijks vrij besteedbaar budget paar zonder kinderen, niet AOW

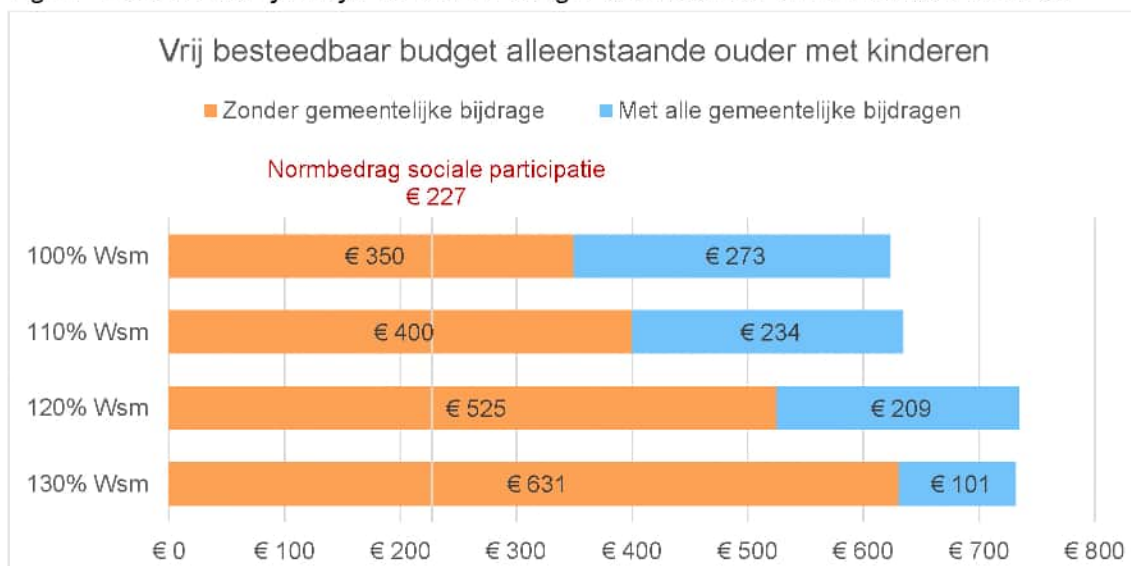
2.3.2. Minimahuishoudens met kinderen

Alleenstaande ouders hebben op ieder inkomensniveau meer budget voor vrije bestedingen dan paren met kinderen. Alleenstaande ouders hebben namelijk langer recht op hetzelfde bedrag aan landelijke toeslagen en ontvangen een hoger bedrag voor het kindgebonden budget. Voor paren nemen de landelijke toeslagen sneller af.

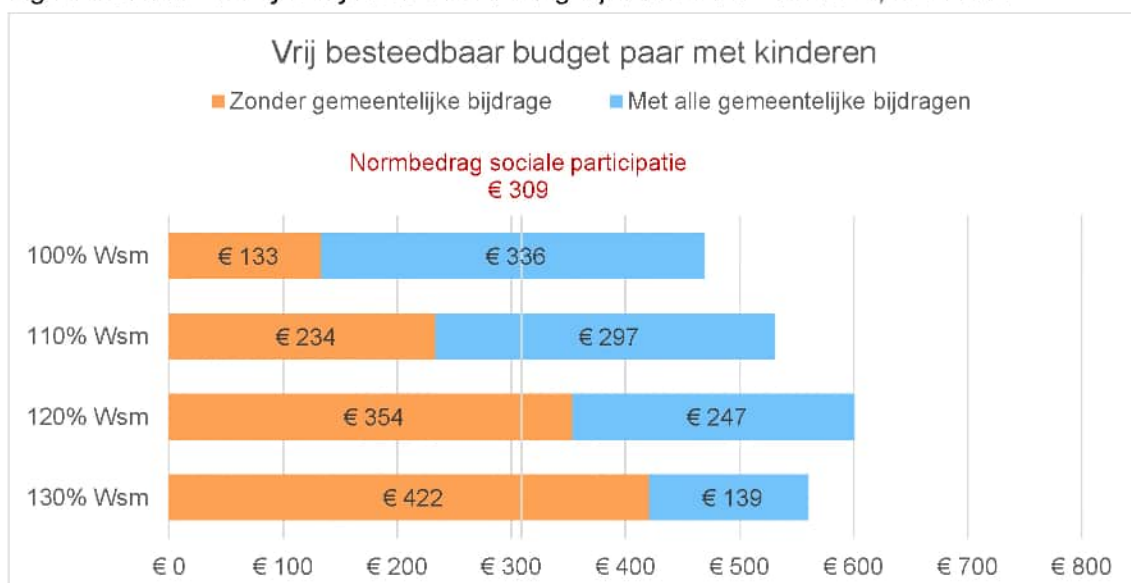
Alleenstaande ouders met kinderen hebben op alle inkomensniveaus voldoende budget voor sociale participatie (conform de Nibud norm) en zijn hiervoor niet afhankelijk van gemeentelijke regelingen. Paren met kinderen zijn daarentegen bij inkomens tegen 100 en 110 procent Wsm afhankelijk van de gemeentelijke bijdragen voor voldoende sociaal participatiebudget, zij houden weliswaar resp. € 133 en € 234 over maar dat is minder dan de norm die hiervoor staat.

Het vrij besteedbare budget van alleenstaande ouders en ouderparen neemt tussen 100 en 120 procent Wsm toe maar daalt vervolgens iets bij 130 procent Wsm door het wegvallen van de energietoeslag en de daling van landelijke toeslagen. De stijging in loon kan dit niet voldoende compenseren.

Figuur 2.3.3. Maandelijks vrij besteedbaar budget alleenstaande ouder met twee kinderen

Figuur 2.3.4. Maandelijks vrij besteedbaar budget paar met twee kinderen, niet-AOW

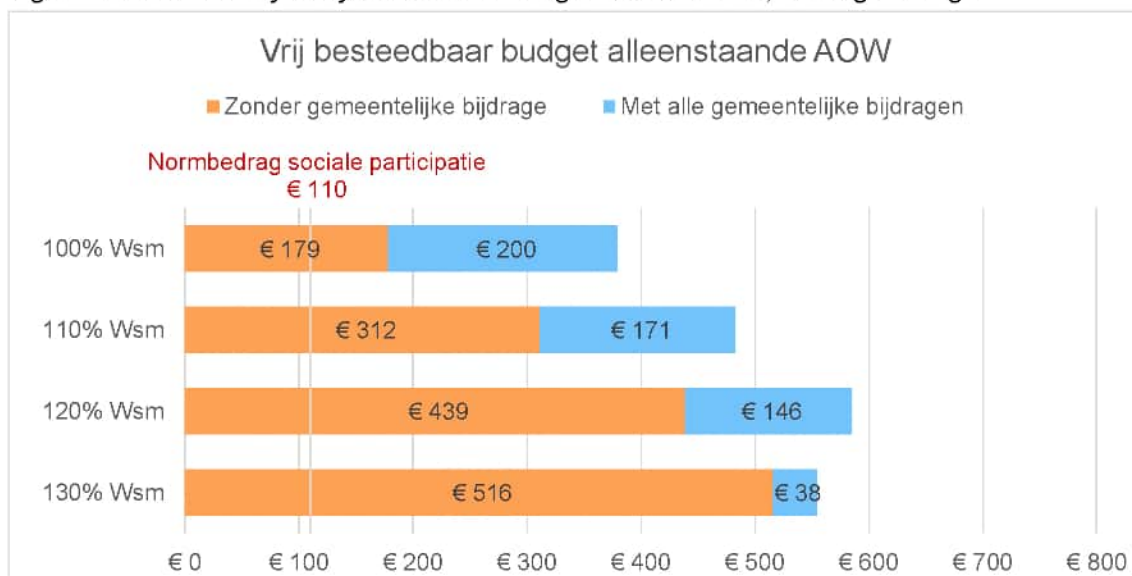

2.3.3. AOW-gerechtigde minimahuishoudens

Alleenstaande AOW-gerechtigden zijn niet afhankelijk van gemeentelijke bijdragen om voldoende budget voor vrije bestedingen te hebben. AOW-gerechtigde paren zijn alleen bij een inkomen van 100 procent Wsm afhankelijk van gemeentelijke bijdragen voor voldoende budget voor vrije bestedingen.

Net als bij de vorige huishoudens is ook hier een kleine daling in het vrij besteedbaar budget te zien tussen de inkomens van 120 en 130 procent Wsm. De redenen hiervoor zijn hetzelfde.

Figuur 2.3.5. Maandelijks vrij besteedbaar budget alleenstaande, AOW-gerechtigd

Figuur 2.3.6. Maandelijks vrij besteedbaar budget paar, AOW-gerechtigd

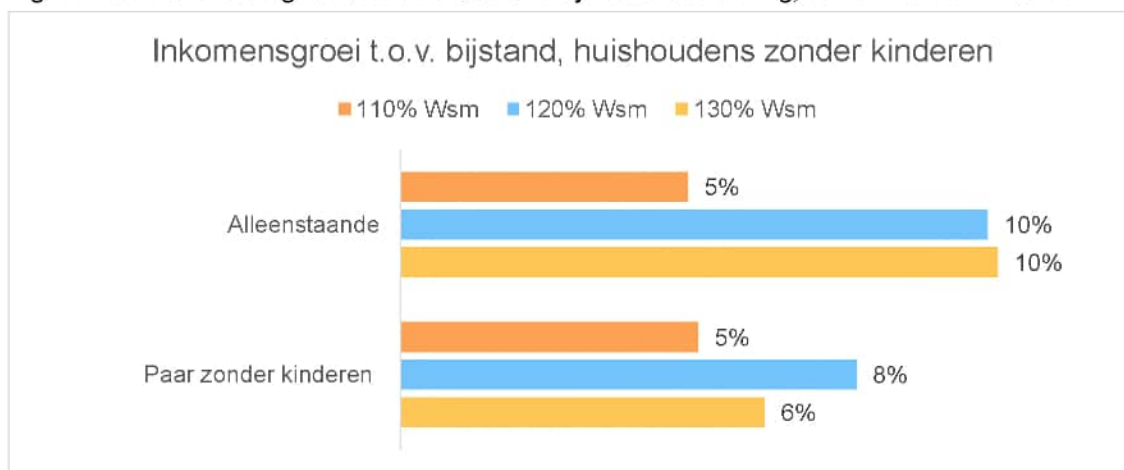
2.4. Werken vanuit de bijstand loont

Een hoger inkomen leidt voor alle (voorbeeld)huishoudens in deze rapportage tot een hoger totaal inkomen dan in de bijstand. Het is wel zo dat voor de meeste huishoudens de bijdragen van het Rijk en de gemeente dalen en/of vervallen wanneer het inkomen stijgt. Dit zorgt ervoor dat het totaal inkomen van een huishouden niet altijd evenredig met het loon stijgt. Hieronder geven we de inkomensvoortgang bij werkaanvaarding vanuit de bijstand tot een inkomen van maximaal 130 procent Wsm weer per huishoudtype. Daarna leggen we de inkomensvoortgang per inkomensniveau uit aan de hand van een casus. In bijlage 2 worden al deze inkomens per huishoudtype uitgesplitst naar inkomenssoort waarmee visueel wordt weergegeven waarom het totaal inkomen stijgt of daalt.

2.4.1. Alleenstaanden en paren zonder kinderen

Alleenstaanden gaan er bij een hoger loon tot en met 120 procent Wsm op vooruit ten opzichte van de bijstand. Bij een loon tegen 130 procent Wsm is er sprake van stabilisering. Paren ervaren een teruggang in de procentuele groei van hun inkomen bij een inkomen tegen 130 procent Wsm. Dit is te verklaren door het wegvallen van bijna alle gemeentelijke regelingen⁶ en de dalende toeslagen vanuit het Rijk. Bij paren dalen de landelijke toeslagen sneller én harder dan bij alleenstaanden (paren krijgen bij 130 procent Wsm maandelijks € 154 minder aan landelijke toeslagen dan in de bijstand terwijl deze afname bij alleenstaanden slechts € 8 is).

Figuur 2.4.1. Inkomensgroei t.o.v. 100% Wsm bij werkaanvaarding, huishouders zonder kinderen⁷

Tabel 2.4.1 Inkomensvoortgang na werkaanvaarding, huishouders zonder kinderen

Huishoudtype	Netto inkomen incl. VT	Bijdrage Rijk	Bijdrage gemeente	Totaal inkomen	Vershil tov 100% Wsm (€)	Vershil tov 100% Wsm (%)
Alleenstaande						
100% Wsm	1.196	465	200	1.861		
110% Wsm	1.315	465	171	1.952	91	5%
120% Wsm	1.435	465	146	2.046	186	10%
130% Wsm	1.554	457	38	2.049	189	10%
Paar zonder kinderen						
100% Wsm	1.708	616	274	2.598		
110% Wsm	1.879	616	235	2.729	132	5%
120% Wsm	2.050	565	185	2.799	201	8%
130% Wsm	2.221	462	76	2.759	161	6%

⁶ Paren zonder kinderen kunnen bij een inkomen tegen 130 procent Wsm alleen nog gebruikmaken van de korting op de collectieve zorgverzekering.

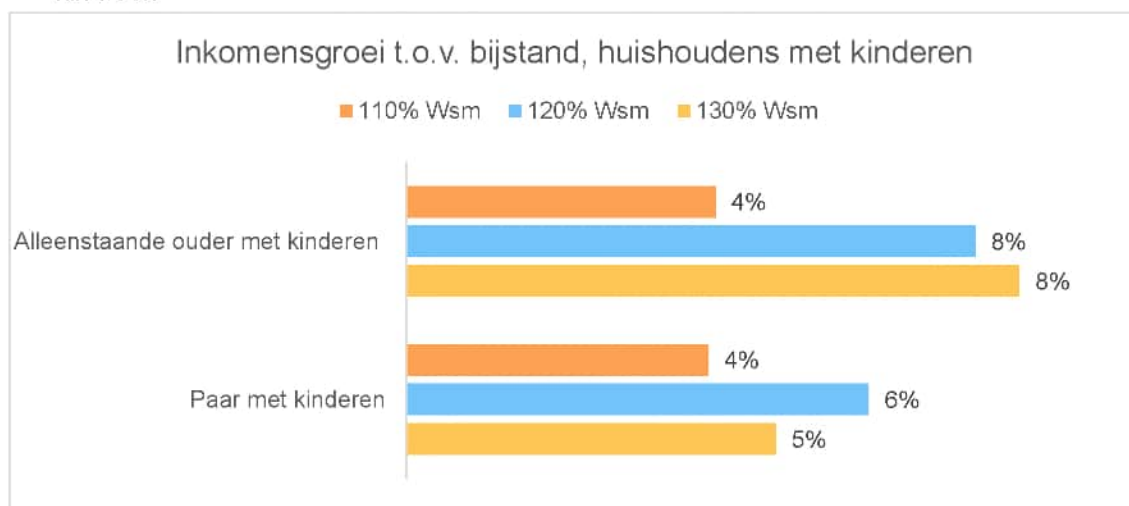
⁷ De percentages worden in de figuur en tabel afgerond omwille van de leesbaarheid. Een klein lengteverschil van de balkjes, bij een gelijk percentage, is terug te voeren op afrondingsverschillen.

2.4.2. Alleenstaande ouders en ouderparen

Alleenstaande ouders hebben bij ieder hoger loon een hoger totaal inkomen. Zij behouden lange tijd hetzelfde bedrag aan landelijke toeslagen en door de combinatiekorting stijgt de Rijksbijdrage zelfs. Het wegvallen van het recht op lokale regelingen wordt gecompenseerd door de inkomensstijging waardoor werken tegen een hoger loon, financieel gezien ook méér loont.

Ouderparen hebben daarentegen te maken met een teruggang van de procentuele groei van hun inkomen, wanneer het loon stijgt naar 130 procent Wsm. De loonstijging draagt niet voldoende bij aan een compensatie voor het wegvallen van gemeentelijke regelingen en landelijke toeslagen. Ten opzichte van de bijstand krijgt een paar met kinderen bij 130 procent Wsm € 154 minder aan landelijke toeslagen (€ 987 t.o.v. € 1.141) en € 197 minder aan gemeentelijke bijdragen (€ 139 t.o.v. € 336). Toch hebben zij nog steeds een hoger inkomen dan wanneer zij in de bijstand zaten; werken loont financieel gezien dus nog steeds.

Figuur 2.4.2. Inkomensvoortgang t.o.v. 100% Wsm bij werkaanvaarding, huishoudens met kinderen

Tabel 2.4.2 Inkomensvoortgang na werkaanvaarding, huishoudens met kinderen

Huishoudtype	Netto inkomen incl. VT	Bijdrage Rijk	Bijdrage gemeente	Totaal inkomen	Vershil tov 100% Wsm (€)	Vershil tov 100% Wsm (%)
Alleenstaande ouder met kinderen						
100% Wsm	1.196	1.351	273	2.820		
110% Wsm	1.315	1.390	234	2.939	119	4%
120% Wsm	1.435	1.395	209	3.039	219	8%
130% Wsm	1.554	1.401	101	3.056	236	8%
Paar met kinderen						
100% Wsm	1.708	1.141	336	3.185		
110% Wsm	1.879	1.141	297	3.317	132	4%
120% Wsm	2.050	1.090	247	3.386	201	6%
130% Wsm	2.221	987	139	3.346	161	5%

2.4.3. Voorbeeldcasus inkomensvoortgang bij werkaanvaarding

Casus: paar met kinderen (zie tabel 2.4.2)

Daan en Sam hebben twee kinderen van 8 en 13 jaar oud en krijgen een bijstandsuitkering, wat neerkomt op een netto-inkomen van € 1.708 per maand (dit is inclusief vakantietoeslag). Zij hebben maandelijks recht op € 1.141 aan toeslagen van het Rijk. Voor het gezin bestaat dit uit huurtoeslag, zorgtoeslag, kinderbijslag en kindgebonden budget. Tot slot kunnen Daan en Sam rekenen op een financiële bijdrage vanuit de gemeente van € 336 per maand. Dit bestaat uit kwijtschelding van gemeentelijke belastingen, de korting op de collectieve zorgverzekering, de Meedoenregeling en de energietoeslag. Voor hun kinderen maken zij nog aanspraak op Stichting Leergeld. In totaal hebben Daan en Sam een totaal inkomen van € 3.185 per maand.

Als Daan of Sam werk krijgt tegen een inkomen van 110 procent Wsm, dan stijgt hun netto-inkomen naar € 1.879 per maand. Zij houden recht op dezelfde toeslagen van het Rijk, dus in totaal € 1.141. Ze kunnen geen kwijtschelding meer aanvragen, maar houden wel recht op de andere gemeentelijke regelingen. De gemeentelijke bijdragen zijn dan € 297 per maand. Het totaal inkomen van Daan en Sam is bij een inkomen van 110 procent Wsm € 3.317. Dit is een stijging van € 132 (4 procent) ten opzichte van hun totaal inkomen bij een bijstandsuitkering.

Wanneer Daan of Sam tegen een loon van 120 procent Wsm gaat werken, stijgt hun netto-inkomen naar € 2.050 per maand. De bijdrage van het Rijk neemt iets af, en is nu € 1.090. Inmiddels kan het gezin nog aanspraak maken op een deel van de gemeentelijke regelingen: een korting op de collectieve zorgverzekering, Stichting Leergeld en de energietoeslag van € 247 in totaal. Het totale inkomen van het gezin is dan € 3.386 per maand. Dit is € 201 (6 procent) meer dan wanneer zij een bijstandsuitkering hebben.

Als Daan of Sam gaat werken tegen een inkomen van 130 procent Wsm dan stijgt hun netto-inkomen naar € 2.221 per maand. De bijdragen van het Rijk dalen verder naar € 987 per maand. Het gezin kan aanspraak maken op de korting op de collectieve zorgverzekering en Stichting Leergeld. De gemeentelijke bijdrage komt hiermee op € 139. Het totale inkomen van Daan en Sam is nu € 3.346 per maand, dit is € 161 (5 procent) meer dan toen zij een bijstandsuitkering hadden.

3. Bevindingen inkomenseffecten

Financieel effect

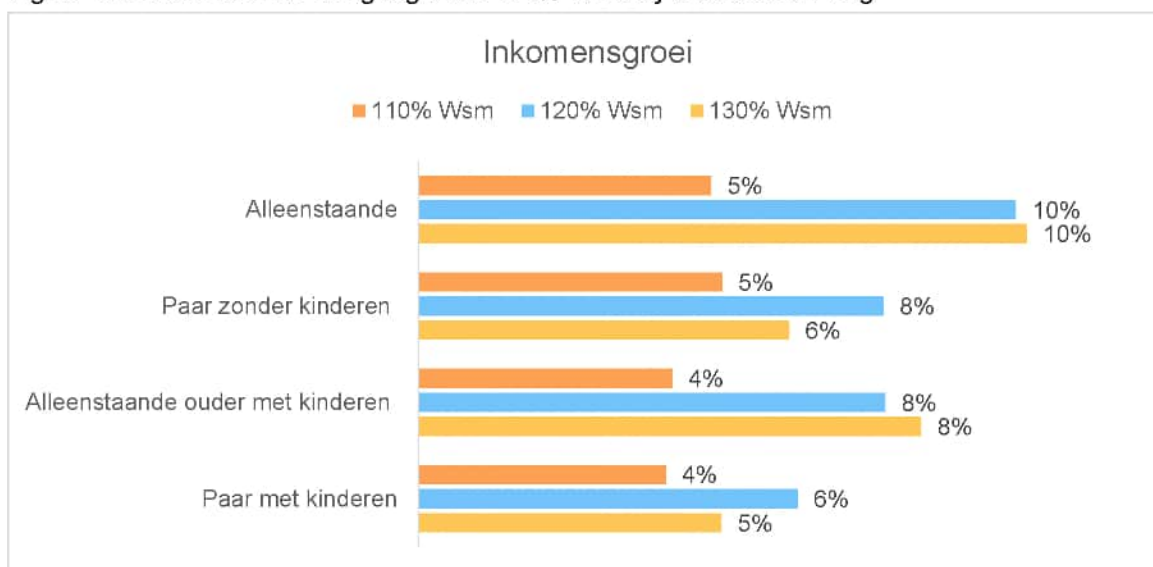
Het bedrag dat minima vanuit het Rijk aan toeslagen kunnen ontvangen is hoger dan het bedrag dat ze aan gemeentelijke regelingen kunnen ontvangen. Financieel gezien is de invloed van de gemeente dan ook kleiner dan de invloed van het Rijk. Het bedrag aan landelijke toeslagen neemt voor de meeste huishoudens geleidelijk af bij een hoger inkomen. Omdat de lokale regelingen verschillende inkomensgrenzen hebben, vervalt het recht hierop geleidelijk en is een huishouden (bij een inkomen tot 130 procent Wsm) niet in een keer alle regelingen kwijt. De gemeentelijke regelingen zorgen ervoor dat huishoudens (meer) ruimte overhouden voor het doen van vrije bestedingen. Dit komt met name huishoudens op het bijstandsniveau ten goede, die (alleenstaande ouders uitgezonderd) zonder de gemeentelijke regelingen weinig budget zouden overhouden voor vrije bestedingen. Alleenstaande ouders zijn gemiddeld minder afhankelijk van de gemeentelijke bijdragen om sociaal te participeren dan (ouder)paren.

Het vrij besteedbaar budget is, voor bijna alle voorbeeldhuishoudens, bij een inkomen van 120 procent Wsm iets hoger dan bij een inkomen van 130 procent Wsm indien alle landelijke en lokale regelingen worden gebruikt. Dit komt door het wegvallen van het recht op regelingen. Toch houden ook de huishoudens op 130 procent voldoende geld over voor het doen van vrije bestedingen. In de praktijk is de ervaring echter dat huishoudens niet of gedeeltelijk gebruik maken van de regelingen. In werkelijkheid kan het vrij besteedbaar budget daarom lager uitvallen.

Werken loont voor sommige huishoudens meer dan voor andere

Wanneer huishoudens in Losser vanuit de bijstand gaan werken, gaan zij er in totaal inkomen altijd op vooruit ten opzichte van de bijstandssituatie (mits zij gebruikmaken van alle toeslagen en regelingen). Het totaal inkomen bestaat uit het netto-inkomen (inclusief vakantietoeslag), landelijke toeslagen en gemeentelijke regelingen. Er is echter niet altijd sprake van méér inkomensgroei. Landelijke toeslagen lopen namelijk terug en het recht op gemeentelijke regelingen vervalt. Alle (voorbeeld)huishoudens kunnen inkomensvoortgang tegemoetzien wanneer hun loon stijgt naar 110 en 120 procent Wsm. Tegelijkertijd ervaren ook alle huishoudtypen een demping in de groei of een terugval in hun procentuele inkomensgroei als het loon stijgt naar 130 procent Wsm. Dit heeft te maken met het wegvallen van gemeentelijke regelingen en het snelle dalen van de toeslagen uit het Rijk. De groei van het inkomen wordt hierdoor gedempt. Wel hebben zij nog meer totaal inkomen dan in de bijstand. Relatief gezien gaan alleenstaanden zonder kinderen er het meest op vooruit bij ieder hoger loon. Paren met kinderen ervaren de minste inkomensvoortgang. Zij krijgen sneller en méér dan de andere huishoudtypen te maken met een daling van de toeslagen van het Rijk.

Figuur 3.1.1. Inkomensvoortgang t.o.v. 100% Wsm bij werkaanvaarding

De invloed van de energiekosten

De energietoeslag is begin 2022 door het Rijk aangekondigd om huishoudens met een laag inkomen te compenseren in de fors stijgende energiekosten. Gemeenten krijgen in 2023 ook weer geld om de energietoeslag uit te keren. In deze inkomenseffect rapportage is zichtbaar geworden dat huishoudens, ondanks het ingestelde prijsplafond, alsnog een flink bedrag moeten betalen voor het gebruik van gas en energie, oplopend tot € 254 voor een vierpersoonshuishouden. De energietoeslag bedraagt € 1.300 euro per huishouden voor 2023. In dit rapport is de energietoeslag doorgerekend als gemeentelijke bijdrage voor alle huishoudens met een inkomen tot 120 procent Wsm. Uit de berekeningen en maandbegrotingen blijkt de compensatie van € 108 euro per maand helpt in het betalen van de kosten, zeker nu er ook een prijsplafond ingesteld is en prijzen in de laatste maanden zijn gedaald dan wel gestabiliseerd. Gezien de tijdelijke aard van deze regeling is het reëel om te verwachten dat – indien de energieprijzen op een hoger niveau blijven – het financiële plaatje van (sommige) minimahuishoudens er iets anders uit komt te zien wanneer het Rijk zou besluiten de energietoeslag niet meer uit te laten keren.

4. Scenarioanalyse

In dit hoofdstuk zijn worden vier scenario's doorgerekend. Deze scenario's zijn in overleg met de gemeente opgesteld en betreffen mogelijke beleidswijzigingen die kunnen worden doorgevoerd. Per scenario kijken we wat de effecten zijn op de inkomens van minimahuishoudens en/of geven we een inschatting van de kosten voor de gemeente. .

4.1. Scenario 1: maandbegroting zonder de energietoeslag

Huidige situatie

In de huidige Inkomenseffect Rapportage is de energietoeslag als gemeentelijke bijdrage meegenomen in de maandbegrotingen van de minimahuishoudens. De energietoeslag bestaat uit € 1.300 per jaar, wat neerkomt om € 108 per maand. Dit is een substantieel bedrag voor minimahuishoudens en het al dan niet ontvangen van deze toeslag heeft dus een aanzienlijk effect op de inkomenspositie van minimahuishoudens. .

Beschrijving scenario 1

In dit scenario bekijken we de inkomenspositie van minimahuishoudens wanneer de energietoeslag zou komen te vervallen. Zodoende kunnen we in kaart brengen in hoeverre minimahuishoudens financieel gezien in de problemen zouden komen. Vanwege de tijdelijke aard van de energietoeslag is dit een reëel scenario. Specifiek kijken we naar het effect op het vrij besteedbare budget van minimahuishoudens en naar de effecten van werkaanvaarding vanuit de bijstand.

Inkomenseffecten scenario

Vrij besteedbaar budget

Logischerwijs leidt het vervallen van de energietoeslag ertoe dat het vrij besteedbare budget van alle huishoudens tot 120 procent Wsm daalt ten opzichte van de huidige situatie. Desondanks houden bijna alle voorbeeldhuishoudens bij elk inkomensniveau voldoende budget over voor sociale participatie. Er is één uitzondering: paren zonder kinderen hebben bij een inkomen van 100 procent Wsm een vrij besteedbaar budget van € 175. Dit is € 1 minder dan de voorgeschreven Nibudnorm van € 176 voor paren zonder kinderen.

Daarnaast leidt het wegvallen van de energietoeslag ertoe dat het verschil in vrij besteedbaar budget tussen 120 procent en 130 procent Wsm verandert. Waar in de huidige situatie veel huishoudens bij een inkomen van 120 procent *meer* te besteden hebben dan bij een inkomen van 130 procent Wsm (deze laatste groep heeft immers geen recht op de energietoeslag) is het in het scenario zo dat een inkomen van 130 procent Wsm tot een *hogere* vrij besteedbaar budget leidt dan bij 120 procent Wsm. In de huidige situatie compenseert de inkomensstijging niet voldoende voor het wegvallen van onder andere de energietoeslag, wanneer het loon stijgt naar 130 procent Wsm. In het scenario is hier geen sprake van en leidt een hoger inkomen ook tot een hoger vrij besteedbaar budget.

Tabel 4.1.1 Maandelijks vrij besteedbaar budget, huidige situatie en scenario

Huishoudtype	Wsm	Huidige situatie	Scenario 1
Alleenstaande <i>Normbedrag vrij te besteden budget: €110</i>	100%	€ 264	€ 156
	110%	€ 285	€ 177
	120%	€ 380	€ 272
	130%	€ 383	€ 383
Paar zonder kinderen <i>Normbedrag vrij te besteden budget: €176</i>	100%	€ 283	€ 175
	110%	€ 344	€ 236
	120%	€ 414	€ 306
	130%	€ 374	€ 374

Huishoudtype	Wsm	Huidige situatie	Scenario 1
Alleenstaande ouder <i>Normbedrag vrij te besteden budget: €227</i>	100%	€ 623	€ 515
	110%	€ 634	€ 526
	120%	€ 734	€ 626
	130%	€ 732	€ 732
Paar met kinderen <i>Normbedrag vrij te besteden budget: €309</i>	100%	€ 470	€ 361
	110%	€ 531	€ 423
	120%	€ 601	€ 493
	130%	€ 560	€ 560

Inkomensgroei

In de volgende tabel staat het effect van scenario 1 op de inkomensgroei van minima weergegeven. Het gaat om het verschil in totaal inkomen ten opzichte van de bijstandssituatie; in hoeverre levert werken tegen een hoger loon ook een hoger totaal inkomen op (zonder de energietoeslag)?

Onderstaande tabel laat de volgende effecten zien van het wegvallen van de energietoeslag (vergelijking scenario 1 met de huidige situatie)

- Waar in de huidige situatie werken tegen een loon van 120 procent voor sommige voorbeeldhuishouden een *hoger* totaal inkomen oplevert, is dat in het scenario niet meer het geval. Huishoudens met een inkomen van 130 procent Wsm hebben ook hoger totaal inkomen dan huishoudens met een lager inkomen, die nu (nog) recht hebben op de energietoeslag. In die zin heeft loont werken tegen een hoger loon à 130 procent Wsm dus meer dan op dit moment.
- Ook ten opzichte van de bijstandssituatie is de groei in totaal inkomen op 130 procent Wsm in het scenario een stuk hoger. Dit komt omdat het totaal inkomen in de bijstand lager is, terwijl voor de huishoudens op 130 procent Wsm niets is veranderd. Het verschil tussen deze twee inkomensgroepen is daardoor groter geworden.

Tabel 4.1.2 Tabel inkomensgroei t.o.v. bijstandssituatie, huidige situatie en scenario 1

Huishoud- type	Huidige situatie			Scenario 1		
	Totaal inkomen	Vershil 100% Wsm	Vershil 100% Wsm	Totaal inkomen	Vershil 100% Wsm	Vershil 100% Wsm
Alleenstaande						
100% Wsm	1.861			1.752		
110% Wsm	1.952	91	5%	1.843	91	5%
120% Wsm	2.046	186	10%	1.938	186	11%
130% Wsm	2.049	189	10%	2.049	297	17%
Paar zonder kinderen						
100% Wsm	2.598			2.490		
110% Wsm	2.729	132	5%	2.621	132	5%
120% Wsm	2.799	201	8%	2.691	201	8%
130% Wsm	2.759	161	6%	2.759	269	11%
Alleenstaande ouder						
100% Wsm	2.820			2.711		
110% Wsm	2.939	119	4%	2.830	119	4%
120% Wsm	3.039	219	8%	2.931	219	8%
130% Wsm	3.056	236	8%	3.056	345	13%
Paar met twee kinderen						
100% Wsm	3.185			3.077		
110% Wsm	3.317	132	4%	3.208	132	4%
120% Wsm	3.386	201	6%	3.278	201	7%
130% Wsm	3.346	161	5%	3.346	269	9%

4.2. Scenario 2: verruimen inkomensgrens voor de Meedoenregeling

Huidige situatie

Op dit moment is de Meedoenregeling bedoeld voor volwassenen van 18 jaar en ouder. Elke gebruiker ontvangt maximaal € 300 per jaar, wat neerkomt op € 25 per volwassene per maand. De inkomensgrens van de regeling is 110 procent Wsm.

Beschrijving scenario 2

In dit scenario is de inkomensgrens van de Meedoenregeling verruimd naar 120 (2a) en 130 procent Wsm (2b). Eerst is een schatting gemaakt van de te verwachten extra programmakosten voor het verruimen van de inkomensgrens. Vervolgens zijn de effecten van het scenario op het vrij besteedbare budget en de inkomensgroei van minimahuishoudens weergegeven.

Voor het doorrekenen van dit scenario zijn de volgende aannames gedaan:

- Het bereik van de Meedoenregeling in 2022 is 3%. We gaan ervan uit dat het bereik van de regeling niet verandert, wanneer de doelgroep groter wordt.
- De doelgroep betreft de geschatte doelgroep per 31-12-2022 zoals is opgenomen in de Armoedemonitor.
- Inwoners maken gebruik van het maximaal te ontvangen bedrag van € 300.
- Om de totale programmakosten te berekenen, moeten we rekenen met het aantal *personen* dat gebruik zal maken van de Meedoenregeling. Dat is immers het aantal keer dat er € 300 wordt verstrekt door de gemeente (de regeling wordt op persoonsniveau verstrekt en niet zozeer op huishoudniveau). Voor dit onderzoek hebben wij alleen gegevens beschikken wij alleen over gebruikscijfers op huishoudniveau en is onduidelijk of alle volwassenen in het desbetreffende huishouden van de Meedoenregeling gebruik hebben gemaakt. Voor dit scenario gaan we hier wél vanuit. We doen de aanname dat in een alleenstaand huishouden met Meedoen, één verstrekking is geweest, en in een meerpersoonshuishouden met Meedoen twee verstrekkingen (aan twee volwassenen) zijn geweest.
 - Uit de gebruiksgegevens blijkt dat in 2022 elf huishoudens met één volwassene gebruik hebben gemaakt van Meedoen (alleenstaanden of alleenstaande ouders) en zeven huishoudens waarin twee volwassenen wonen. Daarom doen we de aanname dat in deze 18 huishoudens, 25 volwassenen gebruik hebben gemaakt van Meedoen. Deze verhouding wordt ook doorgerekend in scenario's 2a en 2b.
- Voor de doorrekening van de inkomenseffecten gaan we er vanuit dat – net zoals in de reguliere inkomenseffect rapportage – de voorbeeldhuishoudens gebruikmaken van de regeling en daarbij het maximale bedrag ontvangen.

Doorrekening programmakosten

In tabel 4.2.1 zijn de programmakosten weergegeven van de huidige situatie en de verandering in de programmakosten wanneer de inkomensgrens wordt verruimd naar 120 en 130 procent Wsm.

Tabel 4.2.1 Programmakosten verruimen inkomensgrens Meedoen naar 120% en 130% Wsm.

	Huidige situatie	Scenario Meedoen tot 120% Wsm	2a: Scenario Meedoen tot 130% Wsm	2b:
Doelgroep	584 huishoudens	748 huishoudens	883 huishoudens	
Bereik	3%	3%	3%	
Gebruik huishoudens	18 huishoudens	22 huishoudens	26 huishoudens	
Gebruik personen	25 personen	30 personen	36 personen	
Maximale vergoeding per gebruiker	€ 300	€ 300	€ 300	
Totale kosten alle gebruikers	€ 7.500	€ 9.000	€ 10.800	
Extra kosten t.o.v. huidige situatie	-	€ 1.500	€ 3.300	

Inkomenseffecten scenario

Vrij besteedbaar budget

Een verruiming van de inkomensgrens van de Meedoenregeling naar 120 of 130 procent Wsm heeft logischerwijs effect op het vrij besteedbare budget van de huishoudens; dit zal voor alle huishoudens met een dergelijk inkomen met € 25 per volwassene per maand toenemen.

Daarnaast zijn er verschillen te zien *tussen* de verschillende inkomens. In de huidige situatie is het zo dat – behalve alleenstaanden – huishoudens op 120 procent Wsm een hoger vrij besteedbaar budget hebben dan huishoudens op 130 procent Wsm. In scenario 2a, waar de grens van Meedoen op 120 procent Wsm wordt vastgesteld, wordt dit verschil alleen nog maar groter. In scenario 2b (Meedoen tot 130 procent Wsm) blijft dit verschil gehandhaafd; zowel op 120 als op 130 procent Wsm krijgen er immers hetzelfde bedrag bij als in de huidige situatie. Zodoende verandert het verschil in bedrag tussen deze twee inkomens niet. Ten opzichte van de bijstandsnorm wordt het vrij besteedbaar budget natuurlijk wel hoger. .

Tabel 4.2.2 Maandelijks vrij besteedbaar budget, huidige situatie en scenario 2a en 2b

Huishoudtype	Wsm	Huidige situatie	Scenario 2a: Meedoen tot 120% Wsm	Scenario 2b: Meedoen tot 130% Wsm
Alleenstaande	100%	€ 264	€ 264	€ 264
<i>Normbedrag vrij te besteden budget: €110</i>	110%	€ 285	€ 285	€ 285
	120%	€ 380	€405	€405
	130%	€ 383	€383	€408
Paar zonder kinderen	100%	€ 283	€ 283	€ 283
<i>Normbedrag vrij te besteden budget: €176</i>	110%	€ 344	€ 344	€ 344
	120%	€ 414	€ 464	€ 464
	130%	€ 374	€ 374	€ 424
Alleenstaande ouder	100%	€ 623	€ 623	€ 623
<i>Normbedrag vrij te besteden budget: €227</i>	110%	€ 634	€ 634	€ 634
	120%	€ 734	€ 759	€ 759
	130%	€ 732	€ 732	€ 757
Paar met kinderen	100%	€ 470	€ 470	€ 470
<i>Normbedrag vrij te besteden budget: €309</i>	110%	€ 531	€ 531	€ 531
	120%	€ 601	€ 651	€ 651
	130%	€ 560	€ 560	€ 610

Inkomensgroei

In de volgende tabel staat het effect van scenario's 2a en 2b op de inkomensgroei van minima weergegeven. Het gaat om het verschil in totaal inkomen ten opzichte van de bijstandssituatie; in hoeverre levert werken tegen een hoger loon ook een hoger totaal inkomen op?

Logischerwijs levert scenario 2a, een verruiming van de inkomensgrens naar 120 procent Wsm, meer inkomensgroei op voor minima met een inkomen op 120 procent Wsm. Paren gaan er meer op vooruit dan alleenstaanden omdat zij gezamenlijk een hoger bedrag krijgen. Het verhogen van de grens naar 130 procent Wsm (scenario 2b) levert, ten opzichte van scenario 2a, vooral voor alleenstaanden en alleenstaande ouders meer op; waar zij in scenario 2a een kleine inkomensachteruitgang tegemoetzien tussen 120 en 130 procent Wsm is dat in scenario 2b niet meer aan de orde.

Tabel 4.2.3 Tabel inkomensgroei t.o.v. bijstandssituatie, huidige situatie en scenario 2a en 2b

Huishoud- type	Huidige situatie			Scenario 2a			Scenario 2b		
	Totaal inkomen	Vershil 100% Wsm	Vershil 100% Wsm	Totaal inkomen	Vershil 100% Wsm	Vershil 100% Wsm	Totaal inkomen	Vershil 100% Wsm	Vershil 100% Wsm
Alleenstaande									
100% Wsm	1.861			1.861			1.861		
110% Wsm	1.952	91	5%	1.952	91	5%	1.952	91	5%
120% Wsm	2.046	186	10%	2.071	211	11%	2.071	211	11%
130% Wsm	2.049	189	10%	2.049	189	10%	2.074	214	11%
Paar zonder kinderen									
100% Wsm	2.598			2.598			2.598		
110% Wsm	2.729	132	5%	2.729	132	5%	2.729	132	5%
120% Wsm	2.799	201	8%	2.849	251	10%	2.849	251	10%
130% Wsm	2.759	161	6%	2.759	161	6%	2.809	211	8%
Alleenstaande ouder									
100% Wsm	2.820			2.820			2.820		
110% Wsm	2.939	119	4%	2.939	119	4%	2.939	119	4%
120% Wsm	3.039	219	8%	3.064	244	9%	3.064	244	9%
130% Wsm	3.056	236	8%	3.056	236	8%	3.081	261	9%
Paar met twee kinderen									
100% Wsm	3.185			3.185			3.185		
110% Wsm	3.317	132	4%	3.317	132	4%	3.317	132	4%
120% Wsm	3.386	201	6%	3.436	251	8%	3.436	251	8%
130% Wsm	3.346	161	5%	3.346	161	5%	3.396	211	7%

4.3. Scenario 3: verruimen inkomensgrens en verhogen budget Meedoenregeling

Huidige situatie

Op dit moment is de Meedoenregeling bedoeld voor volwassenen van 18 jaar en ouder. Elke gebruiker ontvangt maximaal € 300 per jaar, wat neerkomt op € 25 per volwassene per maand. De inkomensgrens van de regeling is 110 procent Wsm.

Beschrijving scenario 3

In dit scenario is de inkomensgrens van de Meedoenregeling verruimd naar 120 (3a) en 130 procent Wsm (3b) en wordt het bedrag verhoogd van € 300 naar € 350 per volwassene. Eerst is een schatting gemaakt van de te verwachten extra programmakosten voor het verruimen van de inkomensgrens. Vervolgens zijn de effecten van het scenario op het vrij besteedbare budget en de inkomensgroei van minimahuishoudens weergegeven.

Voor dit scenario zijn vergelijkbare aannames gedaan als in scenario 2:

- Het bereik van de Meedoenregeling in 2022 is 3%. We gaan ervan uit dat het bereik van de regeling niet verandert, wanneer de doelgroep groter wordt.
- De doelgroep betreft de geschatte doelgroep per 31-12-2022 zoals is opgenomen in de Armoedemonitor.
- Inwoners maken gebruik van het maximaal te ontvangen bedrag van € 350.
- Om de totale programmakosten te berekenen, moeten we rekenen met het aantal *personen* dat gebruik zal maken van de Meedoenregeling. Dat is immers het aantal keer dat er € 350 wordt verstrekt door de gemeente (de regeling wordt op persoonsniveau verstrekt en niet zozeer op huishoudniveau). Voor dit onderzoek hebben wij alleen gegevens beschikken wij alleen over gebruikscijfers op huishoudniveau en is onduidelijk of alle volwassenen in het desbetreffende huishouden van de Meedoenregeling gebruik hebben gemaakt. Voor dit scenario gaan we hier wél vanuit. We doen de aanname dat in een alleenstaand huishouden met Meedoen, één verstrekking is geweest, en in een meerpersoonshuishouden met Meedoen twee verstrekkingen (aan twee volwassenen) zijn geweest.
 - Uit de gebruiksgegevens blijkt dat in 2022 elf huishoudens met één volwassene gebruik hebben gemaakt van Meedoen (alleenstaanden of alleenstaande ouders) en zeven huishoudens waarin twee volwassenen wonen. Daarom doen we de aanname dat in deze 18 huishoudens, 25 volwassenen gebruik hebben gemaakt van Meedoen. Deze verhouding wordt ook doorgerekend in scenario's 3a en 3b.
- Voor de doorrekening van de inkomenseffecten gaan we er vanuit dat – net zoals in de reguliere inkomenseffect rapportage – de voorbeeldhuishoudens gebruikmaken van de regeling en daarbij het maximale bedrag ontvangen.

Doorrekening programmakosten

In tabel 4.3.1 zijn de programmakosten weergegeven van de huidige situatie en de verandering in de programmakosten wanneer de inkomensgrens wordt verruimd naar 120 of 130 procent Wsm en het budget voor de Meedoenregeling is verhoogd naar € 350.

Tabel 4.3.1 Programmakosten voor verruiming inkomensgrens naar 120% en 130% Wsm en ophoging van het budget van de Meedoenregeling.

	Huidige situatie	Scenario Meedoen tot 120% Wsm	3a: Scenario Meedoen tot 130% Wsm
Doelgroep	584 huishoudens	748 huishoudens	883 huishoudens
Bereik	3%	3%	3%
Gebruik huishoudens	18 huishoudens	22 huishoudens	26 huishoudens
Gebruik personen	25 personen	30 personen	36 personen
Maximale vergoeding per gebruiker	€ 300	€ 350	€ 350
Totale kosten alle gebruikers	€ 7.500	€ 10.500	€ 12.600
Extra kosten t.o.v. huidige situatie	-	€ 3.000	€ 5.100

Weergave huidige situatie en effecten scenario

Een inkomensgrens van 120 of 130 procent Wsm leidt, in combinatie met het ophogen van het budget, logischerwijs voor alle huishoudens tot een hoger vrij besteedbaar budget. Met name de inkomens van 120 en 130 procent hebben hier baat bij. Ten opzichte van de bijstandsnorm hebben deze huishoudens dan ook meer te besteden. Het verschil *tussen* de andere inkomensgroepen verdwijnt echter niet altijd; een hoger inkomen (van 130 procent Wsm) leidt soms nog steeds tot een lager vrij besteedbaar budget.

Tabel 4.3.2 Maandelijks vrij besteedbaar budget, huidige situatie en scenario 3a en 3b

Huishoudtype	Wsm	Huidige situatie	Scenario tot 120% Wsm	Scenario tot 130% Wsm
Alleenstaande <i>Normbedrag vrij te besteden budget: €110</i>	100%	€ 264	€ 269	€ 269
	110%	€ 285	€ 290	€ 290
	120%	€ 380	€ 409	€ 409
	130%	€ 383	€ 383	€ 412
Paar zonder kinderen <i>Normbedrag vrij te besteden budget: €176</i>	100%	€ 283	€ 291	€ 291
	110%	€ 344	€ 353	€ 353
	120%	€ 414	€ 473	€ 473
	130%	€ 374	€ 374	€ 432
Alleenstaande ouder <i>Normbedrag vrij te besteden budget: €227</i>	100%	€ 623	€ 628	€ 628
	110%	€ 634	€ 638	€ 638
	120%	€ 734	€ 764	€ 764
	130%	€ 732	€ 732	€ 761
Paar met kinderen <i>Normbedrag vrij te besteden budget: €309</i>	100%	€ 470	€ 478	€ 478
	110%	€ 531	€ 539	€ 539
	120%	€ 601	€ 659	€ 659
	130%	€ 560	€ 560	€ 619

De volgende tabel laat het effect van het verruimen van de grens in combinatie met het ophogen van het budget zien op de inkomensgroei ten opzichte van de bijstand (hoeveel loont het om te werken)? Scenario 2a (inkomensgrens van 120% Wsm) heeft (logischerwijs) tot gevolg dat werken tegen een loon van 120 procent Wsm méér loont dan in de huidige situatie, maar heeft als neveneffect dat werken tegen een loon van 130 procent daardoor minder loont; ieder

huishouden heeft bij scenario 2a op 120 procent Wsm een hoger totaal inkomen dan op 130 procent Wsm.

Wanneer de inkomensgrens voor de Meedoenregeling wordt verruimd naar 130 procent Wsm en het budget wordt verhoogd, neemt de inkomensgroei op 120 en 130 procent uiteraard toe ten opzichte van de huidige situatie. Het verschil tussen 120 en 130 procent Wsm is echter even groot als in de huidige situatie; omdat alle huishoudens een hoger inkomen krijgen is het verschil tussen 120 en 130 procent net zo groot als nu.

Als voorbeeld: een paar zonder kinderen gaat er op dit moment bij een inkomen van 120 procent Wsm 8 procent op vooruit ten opzichte van de bijstand en bij een inkomen van 130 procent Wsm is hun inkomen 6 procent hoger dan in de bijstand. Scenario 2a leidt ertoe dat deze huishoudens op 120 procent Wsm méér groei tegemoet zien (+10%), waardoor het verschil tussen 120 en 130 procent Wsm groter wordt. Immers, voor 130 procent verandert er in scenario 2a niets; zij gaan er nog steeds 6 procent op vooruit (en nu dus 4 procentpunt minder dan op 120 procent Wsm). Scenario 2b is in daarom gunstiger voor deze hoogste inkomens; zij gaan er met 8 procent méér op vooruit dan de 6 procent nu, maar dat is nog steeds minder dan paren met een inkomen van 120 procent Wsm, die er in beide scenario's 10 procent op vooruit gaan ten opzichte van de bijstand.

Tabel 4.3.3 Tabel inkomensgroei t.o.v. bijstandssituatie, huidige situatie en scenario 3a en 3b

Huishoud- type	Huidige situatie			Scenario 3a			Scenario 3b		
	Totaal inkomen	Vershil 100% Wsm	Vershil 100% Wsm	Totaal inkomen	Vershil 100% Wsm	Vershil 100% Wsm	Totaal inkomen	Vershil 100% Wsm	Vershil 100% Wsm
Alleenstaande									
100% Wsm	1.861			1.865			1.865		
110% Wsm	1.952	91	5%	1.956	91	5%	1.956	91	5%
120% Wsm	2.046	186	10%	2.075	211	11%	2.075	211	11%
130% Wsm	2.049	189	10%	2.049	185	10%	2.079	214	11%
Paar zonder kinderen									
100% Wsm	2.598			2.606			2.606		
110% Wsm	2.729	132	5%	2.738	132	5%	2.738	132	5%
120% Wsm	2.799	201	8%	2.858	251	10%	2.858	251	10%
130% Wsm	2.759	161	6%	2.759	153	6%	2.817	211	8%
Alleenstaande ouder									
100% Wsm	2.820			2.824			2.824		
110% Wsm	2.939	119	4%	2.943	119	4%	2.943	119	4%
120% Wsm	3.039	219	8%	3.068	244	9%	3.068	244	9%
130% Wsm	3.056	236	8%	3.056	232	8%	3.085	261	9%
Paar met twee kinderen									
100% Wsm	3.185			3.193			3.193		
110% Wsm	3.317	132	4%	3.325	132	4%	3.325	132	4%
120% Wsm	3.386	201	6%	3.445	251	8%	3.445	251	8%
130% Wsm	3.346	161	5%	3.346	153	5%	3.404	211	7%

4.4. Scenario 4: verruiming inkomensgrens bijzondere bijstand

Huidige situatie

Huishoudens met een inkomen tot 110 procent Wsm kunnen – bij noodzakelijke onvermijdbare individuele kosten – bijzondere bijstand krijgen. Bij een inkomen dat net iets hoger ligt wordt eventueel een draagkrachtberekening toegepast.

Beschrijving scenario

In dit scenario beschrijven we wat de gevolgen zijn voor het besteedbaar inkomen wanneer de inkomensgrens voor bijzondere bijstand zou worden verruimd.

Bijzondere bijstand wordt verstrekt voor noodzakelijke onvermijdbare individuele uitgaven. De gemeente toetst per aanvraag of daaraan wordt voldaan. Het bedrag dat per aanvraag wordt vergoed verschilt per situatie en kan uiteenlopen van enkele tientallen euro's voor bijvoorbeeld een bril tot honderden euro's voor bijvoorbeeld rechtsbijstand. Naast incidentele bijzondere bijstand (voor kosten die vaak eenmalig zijn) verstrekken gemeenten vaak ook periodieke bijzondere bijstand, voor inwoners met periodiek terugkerende noodzakelijke kosten, bijvoorbeeld kosten voor bewindvoering. Door het individuele – en vaak incidentele – karakter van deze regeling is het moeilijk te voorspellen hoeveel inwoners er gebruik van zullen maken en voor hoeveel geld zij bijzondere bijstand aanvragen (dan wel vergoed krijgen). Dat maakt dat er voor dit scenario geen eenduidige financiële doorrekening kan worden gemaakt voor minimahuishoudens met een hoger inkomen; natuurlijk kan een gemiddeld bedrag per verstrekking worden berekend, maar dit zegt weinig over een (nieuwe) aanvraag door een ander minimahuishouden en het (gemiddelde) effect op de voorbeeldhuishoudens uit dit rapport. Om deze reden is de bijzondere bijstand dan ook niet opgenomen als terugkerende maandelijkse post in de Inkomenseffectrapportage.

Om toch enig inzicht te kunnen geven in het inkomenseffect van het ophogen van de grens van de bijzondere bijstand geven we hieronder het vrij besteedbaar inkomen (bedoeld voor sociale participatie) en de normbedragen die het Nibud hiervoor hanteert weer van de huishoudens met een inkomen van 100, 110, 120 en 130 procent Wsm.

- *De energietoeslag is in dit overzicht achterwege gelaten, vanwege de tijdelijke aard van de toeslag. Dit geeft meer inzicht in welke huishoudens wellicht extra financiële ondersteuning nodig hebben bij onverwachte uitgaven.*

De bedragen laten zien hoeveel geld minimahuishoudens maandelijks over hebben (bij gebruik van alle miniregelingen, landelijke toeslagen, maandelijks uitgaven en reserveringskosten) en wie er wellicht in de knel komt indien er een onvermijdbare uitgave moet worden gedaan dat niet kan worden betaald uit eigen (spaar)middelen.

Tabel 4.4.1 Maandelijks vrij besteedbaar budget huishoudens, huidige situatie exclusief energietoeslag

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm
Alleenstaande				
Maandelijks over voor vrij besteedbaar budget	156	177	272	383
<i>Normbedrag vrije bestedingen</i>	110	110	110	110
Restant na normbedrag vrije bestedingen	46	67	162	273
Paar zonder kinderen				
Maandelijks over voor vrij besteedbaar budget	175	236	306	374
<i>Normbedrag vrije bestedingen</i>	176	176	176	176
Restant na normbedrag vrije bestedingen	-1	60	130	198
Alleenstaande ouder				
Maandelijks over voor vrij besteedbaar budget	515	526	626	732
<i>Normbedrag vrije bestedingen</i>	227	227	227	227
Restant na normbedrag vrije bestedingen	288	299	399	505

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm
Paar met kinderen				
Maandelijks over voor vrij besteedbaar budget	361	423	493	560
<i>Normbedrag vrije bestedingen</i>	309	309	309	309
Restant na normbedrag vrije bestedingen	52	114	184	251

In het algemeen komen de voorbeeldhuishoudens in dit onderzoek niet direct geld tekort, met uitzondering van een paar zonder kinderen op bijstandsniveau. Verder is te zien dat de ruimte voor onverwachte uitgaven, afhangt van het huishoudtype en het inkomen. Zo hebben alleenstaande ouders het meeste budget over voor onvoorziene kosten maar hebben alleenstaanden en paren zonder kinderen tot 110 procent Wsm daar geen tot € 67 voor over. Bij een grote onvoorziene uitgave, kan dat een krap budget zijn.

Verder is de ervaring dat huishoudens niet altijd gebruik maken van alle, voor hen beschikbare, regelingen en toeslagen⁸. Daarbij wordt in deze rapportage met gemiddelden gewerkt en individuele situaties (in de praktijk) kunnen natuurlijk anders zijn dan weergegeven in de rapportage. Dit alles maakt dat het goed mogelijk is, dat het voor sommige minima in de gemeente een uitkomst kan zijn wanneer de inkomensgrens voor de bijzondere bijstand wordt verruimd voor het voorkomen van (verdere) financiële problemen.

(potentiële) doelgroep en gebruikers bijzondere bijstand

Een hogere inkomensgrens zal leiden tot een grotere doelgroep voor de bijzondere bijstand, wat (mogelijk) tot meer aanvragen zal leiden en tot hogere uitvoeringskosten voor de gemeente. Bijzondere bijstand is tenslotte maatwerk. De tijd gaat vooral zitten in het individueel beoordelen van de situatie, het inkomen en het eventuele vermogen. Toch zal het gebruik van de bijzondere bijstand niet evenredig toenemen aan de stijging van de doelgroep; over het algemeen is het zo dat vooral huishoudens met een lager inkomen (100 of 110 procent Wsm) hiervan gebruikmaken en in mindere mate huishoudens met een iets hoger inkomen. Later in deze paragraaf komen we hier specifiek voor de gemeente Losser op terug. Aanvullend geven we informatie over de (mogelijke) doelgroep voor de bijzondere bijstand en achtergrondgegevens over de huidige gebruikers van de bijzondere bijstand.

Doelgroep

De huidige doelgroep voor de bijzondere bijstand bestaat uit 584 huishoudens met een inkomen tot 110 procent Wsm. Indien de gemeente de grens zou verruimen naar bijvoorbeeld 120 procent Wsm dan komen mogelijk 748 huishoudens in aanmerking voor de bijzondere bijstand. Deze cijfers komen uit de Armoedemonitor.

Tabel 4.4.2 Aantal minimahuishoudens in beeld en schatting aantal minimahuishoudens.

Inkomen t.o.v. Wsm	In beeld bij de gemeente	Schatting totaal aantal minima
Tot 100% Wsm	472	490
Tot 110% Wsm	549	584
Tot 120% Wsm	601	748
Tot 130% Wsm	715	883

Indien de gemeente de inkomensgrens verhoogt dan neemt de doelgroep toe met mogelijk zo'n 160 huishoudens (bij een grens van 120 procent Wsm) of zo'n 300 huishoudens (bij een inkomensgrens van 130 procent Wsm). Meestal wordt de bijzondere bijstand overigens vooral gebruikt door huishoudens met een inkomen tot 100 procent Wsm. Zo ook in de gemeente Losser; van de 123 huishoudens die gebruikmaakten van de bijzondere bijstand in 2022 heeft 87 procent een inkomen tot 100 procent Wsm en 13 procent een inkomen tussen 100 en 110 procent Wsm. Verder maken in de praktijk weinig AOW'ers gebruik van de bijzondere bijstand. In de volgende tabel staat de verdeling van een aantal kenmerken van de gebruikers uit 2022 weergegeven.

⁸ Zie ook de Armoedemonitor.

Tabel 4.4.3 Kenmerken gebruikers bijzondere bijstand in 2022.

Thema	Kenmerk	Aandeel
Hoogte inkomen	Tot 100% Wsm	83%
	100 tot 110% Wsm	17%
Inkomensbron	Bijstandsuitkering	59%
	AOW	2%
	Overig inkomen	39%
Huishoudtype	Alleenstaand	57%
	Eenouder gezin	24%
	Meerpersoonshuishouden zonder kinderen	7%
	Meerpersoonshuishouden met kinderen	12%
Leeftijdsgroep	0 tot 27 jaar	12%
	27 tot 45 jaar	37%
	45 tot 66 jaar	49%
	66 jaar en ouder	2%
Duur op minimuminkomen	0 tot 1 jaar	19%
	1 tot 3 jaar	16%
	3 jaar of langer	65%

4.5. Kanttekeningen

Bij het interpreteren van de beleidsscenario's dienen twee kanttekeningen in acht te worden genomen:

1) Uitvoeringskosten

In de doorrekening van de beleidsscenario's ligt de nadruk op de programmakosten. De huidige uitvoeringskosten zijn niet in kaart gebracht binnen dit onderzoek.

2) Bevolkingsprognose

De scenario's gelden in principe voor de korte tot middellange termijn. Voor de programmakosten van de Meedoenregeling wordt het bereik van de gemeente Losser aangehouden. De kosten worden hierbij afgezet tegen de huidige totale doelgroep op basis van de Armoede Index (onderdeel van Dashboard Minima). Om een realistische inschatting van het gebruik, bereik en de kosten van de beleidswijzigingen voor de lange termijn te maken is een bevolkingsprognose noodzakelijk. De omvang en kenmerken van de (minima)bevolking in de gemeente Losser kan veranderen door natuurlijke (bijvoorbeeld vergrijzing) en externe factoren (bijvoorbeeld migratie). Een bevolkingsprognose behoort niet tot de huidige onderzoeksopdracht. De implicaties van de beleidswijzigingen zijn daarom weergegeven voor een korte/middellange termijn.

Bijlage 1. Overzicht minimaregelingen

Tabel B1.1 Gemeentelijke minimaregelingen in Losser

Soort regeling	Inkomensgrens t.o.v. Wsm	(Maximaal) bedrag
Individuele bijzondere bijstand (incl. bijzondere bijstand voor energiekosten)	Tot 110% Wsm (boven 110% Wsm geldt een draagkracht-berekening)	-
Kwijtschelding van gemeentelijke belastingen	Tot 100% Wsm	<p>Afvalstoffenheffing: <i>Vast tarief:</i> € 160,80 (volledige kwijtschelding) <i>Variabel tarief:</i> € 1,10 per leging verzamelcontainer huishoudelijk restafval (max. kwijtschelding € 33)</p> <p>Rioolheffing: Geen kwijtschelding</p> <p>Waterschapsbelasting Vechtstromen: <i>Zuiveringsheffing:</i> € 63,67 per vervuilingseenheid <i>Watersysteemheffing:</i> € 86,07 per woonruimte</p>
Individuele inkomenstoelage	Minimaal 3 jaar tot 101% Wsm	Alleenstaande € 405; Alleenstaande ouder € 521; Gehuwden € 585.
Collectieve zorgverzekering	Tot 110% en 130% Wsm	<p>Menzis Basis: Pakket Garantverzorgd 1: € 161,04 i.p.v. € 173,42 Pakket Garantverzorgd 2: € 174,42 i.p.v. € 188,12 Pakket Garantverzorgd 3: € 205,82 i.p.v. € 243,95 (eigen risico is meeverzekerd in pakket 3)</p>
Meedoenregeling	Tot 110% Wsm	Voor inwoners vanaf 18 jaar. Gemeente betaalt maximaal 75 procent van de kosten van de activiteiten. Tot maximaal € 300 per jaar per persoon.
Stichting Leergeld Losser (i.s.m. Jeugdfonds Sport & Cultuur)	Tot 140% Wsm ⁹	<p>Fiets: een kind tussen de 4 en 18 jaar kan twee keer in de schoolgaande periode een tweedehands fiets uitzoeken. Voor kinderen tot 12 jaar geldt een maximum bedrag van € 200 en voor kinderen van 12 jaar en ouder geldt een maximum van €500.</p> <p>Sport en cultuur: een kind kan voor sport maximaal € 250 ontvangen, voor cultuur € 400.</p> <p>Schoolspullen (gevolde schooltas): ter waarde van € 100. Voor kinderen van 12 en 13 jaar. Voor kinderen op</p>

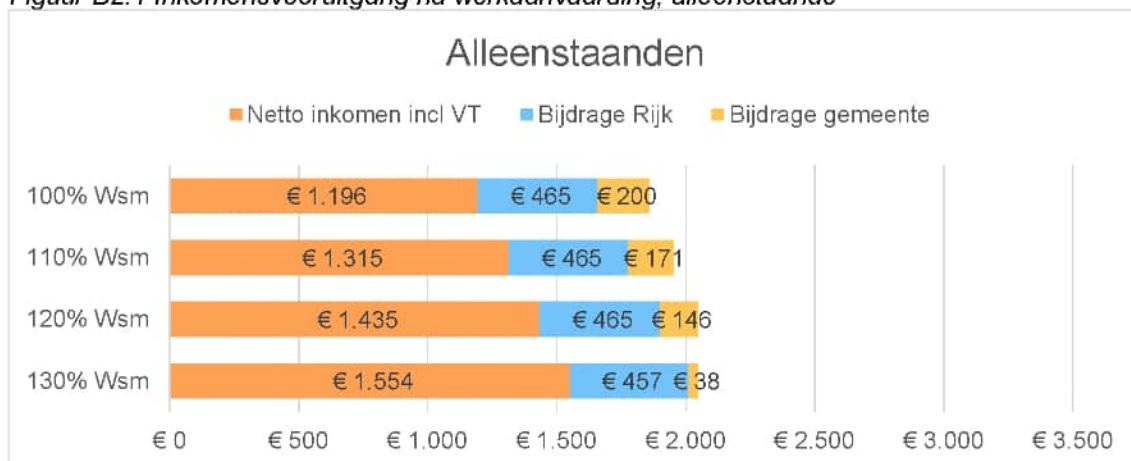
⁹ Ten tijde van het onderzoek was de inkomensgrens voor Stichting Leergeld tijdelijk verhoogd naar 140 procent Wsm. Inmiddels is de inkomensgrens vastgezet op 130 procent Wsm. Doordat de huidige rapportage is doorberekend tot en met 130 procent Wsm, heeft deze wijziging geen invloed op de inkomenseffecten in hoofdstuk 2.

Soort regeling	Inkomensgrens t.o.v. Wsm	(Maximaal) bedrag
		het VO, een vergoeding voor de grafische rekenmachine. Tweedehands computer/laptop: maximaal bedrag van € 250.
Verjaardagsbox Losser	Tot 140% Wsm	Een traktatie en verjaardagscadeau voor kinderen van 0-18 jaar ter waarde van € 35.
Energietoeslag	Tot 120% Wsm	€ 1.300 per huishouden

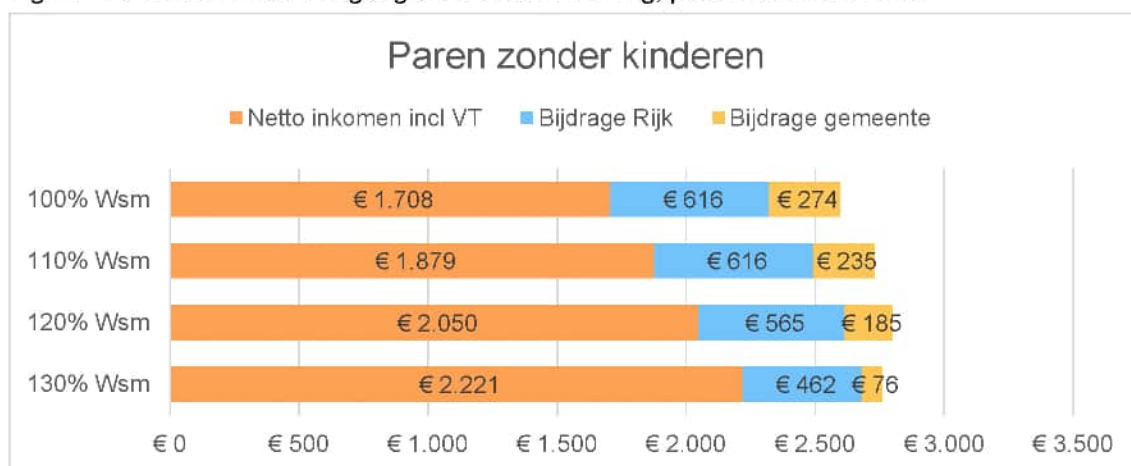
Bijlage 2. Opbouw totaal inkomen 100 tot 130% Wsm

In deze bijlage geven we de opbouw van het totaal inkomen, na werkaanvaarding, uit paragraaf 2.4 grafisch weer.

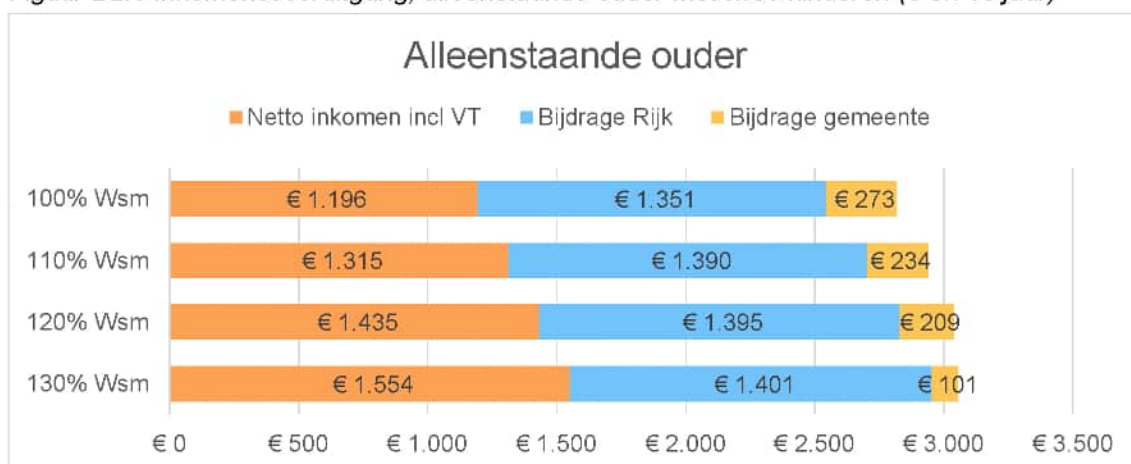
Figuur B2.1 Inkomensvooruitgang na werkaanvaarding, alleenstaande

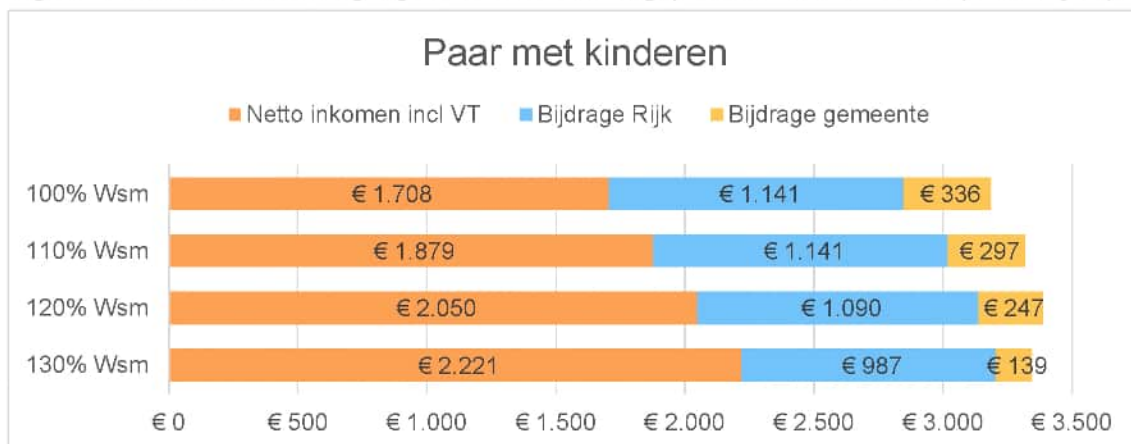

Figuur B2.2 Inkomensvooruitgang na werkaanvaarding, paar zonder kinderen

Figuur B2.3 Inkomensvooruitgang, alleenstaande ouder met twee kinderen (8 en 13 jaar)

Figuur B2.4 Inkomensvoortgang na werkaanvaarding, paar met twee kinderen (8 en 13 jaar)

Bijlage 3. Financieel maandoverzicht

In deze bijlage staat per huishoudtype het financieel maandoverzicht. De tabellen geven een overzicht van de maandelijkse inkomsten en uitgaven, bij gebruikmaking van alle landelijke en lokale regelingen. De bedragen die horen bij de huishoudelijke uitgaven en reserveringsuitgaven zijn afkomstig van het Nibud.

Tabel B3.1 Alleenstaande zonder kinderen, niet AOW-gerechtigd

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto inkomen incl VT	1.196	1.315	1.435	1.554	1.196
Bijdragen Rijk					
Huurtoeslag	311	311	311	303	311
Zorgtoeslag	154	154	154	154	154
Totaal bijdragen Rijk	465	465	465	457	465
Totaal inkomsten	1.661	1.780	1.900	2.011	1.661
Uitgaven					
Huur	582	582	582	582	582
Gas, water, elektra	143	143	143	143	143
Telefoon, internet en televisie	73	73	73	73	73
Gemeentelijke heffingen	55	55	55	55	55
(collectieve) zorgverzekering	244	244	244	244	244
Overige verzekeringen	23	23	23	23	23
Vervoer	18	18	18	18	18
Reserveringsuitgaven	172	172	172	172	172
Huishoudelijke uitgaven	286	286	286	286	286
Werkgerelateerde uitgaven	0	70	70	70	0
Totaal uitgaven	1.596	1.666	1.666	1.666	1.596
Budget exclusief regelingen gemeente	64	114	233	345	64
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	29	0	0	0	29
Korting collectieve zorgverzekering	38	38	38	38	38
Individuele inkomensvoet	0	0	0	0	34
Meedoenregeling	25	25	0	0	25
Energietoeslag	108	108	108	0	108
Totaal regelingen gemeente	200	171	146	38	234
Budget inclusief regelingen gemeente	264	285	380	383	298
Vrije bestedingen	110	110	110	110	110
Restant	154	175	270	273	188

Tabel B3.2 Paar, niet AOW-gerechtigd, geen kinderen

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto inkomen incl VT	1.708	1.879	2.050	2.221	1.708
Bijdragen Rijk					
Huurtoeslag	351	351	322	259	351
Zorgtoeslag	265	265	243	203	265
Totaal bijdragen Rijk	616	616	565	462	616
Totaal inkomsten	2.324	2.495	2.615	2.683	2.324
Uitgaven					
Huur	644	644	644	644	644
Gas, water, elektra	184	184	184	184	184
Telefoon, internet en televisie	87	87	87	87	87
Gemeentelijke heffingen	69	69	69	69	69
(collectieve) zorgverzekering	488	488	488	488	488
Overige verzekeringen	37	37	37	37	37
Vervoer	37	37	37	37	37
Reserveringsuitgaven	253	253	253	253	253
Huishoudelijke uitgaven	516	516	516	516	516
Werkgerelateerde uitgaven	0	70	70	70	0
Totaal uitgaven	2.315	2.385	2.385	2.385	2.315
Budget exclusief regelingen gemeente	9	110	230	298	9
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	39	0	0	0	39
Korting collectieve zorgverzekering	76	76	76	76	76
Individuele inkomenstoelag	0	0	0	0	49
Meedoenregeling	50	50	0	0	50
Energietoelag	108	108	108	0	108
Totaal regelingen gemeente	274	235	185	76	323
Budget inclusief regelingen gemeente	283	344	414	374	332
Vrije bestedingen	176	176	176	176	176
Restant	107	168	238	198	156

Tabel B3.3 Alleenstaande ouder, niet AOW-gerechtigd, met 2 kinderen (8 en 13 jaar)¹⁰

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto inkomen incl. VT	1.196	1.315	1.435	1.554	1.196
Bijdragen Rijk					
Huurtoeslag	351	351	351	351	351
Zorgtoeslag	154	154	154	154	154
Combinatiekorting	0	39	45	50	0
Kinderbijslag	238	238	238	238	238
Kindgebonden budget	608	608	608	608	608
Totaal bijdragen Rijk	1.351	1.390	1.395	1.401	1.351
Totaal inkomsten	2.546	2.705	2.830	2.955	2.546
Uitgaven					
Huur	644	644	644	644	644
Gas, water, elektra	223	223	223	223	223
Telefoon, internet en televisie	87	87	87	87	87
Gemeentelijke heffingen	72	72	72	72	72
(collectieve) zorgverzekering	244	244	244	244	244
Overige verzekeringen	29	29	29	29	29
Onderwijs	56	56	56	56	56
Kosten BSO	0	38	38	58	0
Vervoer	42	42	42	42	42
Reserveringsuitgaven	276	276	276	276	276
Huishoudelijke uitgaven	523	523	523	523	523
Werkgerelateerde uitgaven	0	70	70	70	0
Totaal uitgaven	2.196	2.305	2.305	2.324	2.196
Budget exclusief regelingen gemeente	350	400	525	631	350
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	39	0	0	0	39
Korting collectieve zorgverzekering	38	38	38	38	38
Individuele inkomensvoet	0	0	0	0	43
Meedoenregeling	25	25	0	0	25
Stichting Leergeld	63	63	63	63	63
Energietoeslag	108	108	108	0	108
Totaal regelingen gemeente	273	234	209	101	317
Budget inclusief regelingen gemeente	623	634	734	732	667
Vrije bestedingen	227	227	227	227	227
Restant	396	407	507	505	440

¹⁰ Bij de kosten BSO is de kinderopvangtoeslag vanuit het Rijk al verrekend.

Tabel B3.4 Paar, niet AOW-gerechtigd, met 2 kinderen (8 en 13 jaar)

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto inkomen incl VT	1.708	1.879	2.050	2.221	1.708
Bijdragen Rijk					
Huurtoeslag	351	351	322	259	351
Zorgtoeslag	265	265	243	203	265
Kinderbijslag	238	238	238	238	238
Kindgebonden budget	287	287	287	287	287
Totaal bijdragen Rijk	1.141	1.141	1.090	987	1.141
Totaal inkomsten	2.849	3.020	3.139	3.207	2.849
Uitgaven					
Huur	644	644	644	644	644
Gas, water, elektra	254	254	254	254	254
Telefoon, internet en televisie	101	101	101	101	101
Gemeentelijke heffingen	72	72	72	72	72
(collectieve) zorgverzekering	488	488	488	488	488
Overige verzekeringen	41	41	41	41	41
Onderwijs	56	56	56	56	56
Vervoer	61	61	61	61	61
Reserveringsuitgaven	352	352	352	352	352
Huishoudelijke uitgaven	646	646	646	646	646
Werkgerelateerde uitgaven	0	70	70	70	0
Totaal uitgaven	2.715	2.785	2.785	2.785	2.715
Budget exclusief regelingen gemeente	133	234	354	422	133
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	39	0	0	0	39
Korting collectieve zorgverzekering	76	76	76	76	76
Individuele inkomenstoelag	0	0	0	0	49
Meedoenregeling	50	50	0	0	50
Stichting Leergeld	63	63	63	63	63
Energietoelag	108	108	108	0	108
Totaal regelingen gemeente	336	297	247	139	385
Budget inclusief regelingen gemeente	470	531	601	560	518
Vrije bestedingen	309	309	309	309	309
Restant	161	222	292	251	209

Tabel B3.5 Alleenstaande, AOW-gerechtigd

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm
Inkomsten				
Netto inkomen incl VT	1.331	1.464	1.597	1.730
Bijdragen Rijk				
Huurtoeslag	312	312	306	250
Zorgtoeslag	154	154	154	154
Totaal bijdragen Rijk	466	466	460	404
Totaal inkomsten	1.797	1.930	2.057	2.134
Uitgaven				
Huur	582	582	582	582
Gas, water, elektra	177	177	177	177
Telefoon, internet en televisie	73	73	73	73
Gemeentelijke heffingen	55	55	55	55
(collectieve) zorgverzekering	244	244	244	244
Overige verzekeringen	13	13	13	13
Vervoer	15	15	15	15
Reserveringsuitgaven	175	175	175	175
Huishoudelijke uitgaven	284	284	284	284
Totaal uitgaven	1.618	1.618	1.618	1.618
Budget exclusief regelingen gemeente	179	312	439	516
Regelingen gemeente				
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	29	0	0	0
Korting collectieve zorgverzekering	38	38	38	38
Meedoenregeling	25	25	0	0
Energietoeslag	108	108	108	0
Totaal regelingen gemeente	200	171	146	38
Budget inclusief regelingen gemeente	379	483	585	554
Vrije bestedingen	110	110	110	110
Restant	269	373	475	444

Tabel B3.6 Paar, AOW-gerechtigd

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm
Inkomsten				
Netto inkomen incl VT	1.807	1.988	2.169	2.349
Bijdragen Rijk				
Huurtoeslag	354	354	353	307
Zorgtoeslag	265	263	239	214
Totaal bijdragen Rijk	619	617	592	521
Totaal inkomsten	2.426	2.605	2.761	2.870
Uitgaven				
Huur	644	644	644	644
Gas, water, elektra	227	227	227	227
Telefoon, internet en televisie	87	87	87	87
Gemeentelijke heffingen	69	69	69	69
(collectieve) zorgverzekering	488	488	488	488
Overige verzekeringen	17	17	17	17
Vervoer	31	31	31	31
Reserveringsuitgaven	255	255	255	255
Huishoudelijke uitgaven	512	512	512	512
Totaal uitgaven	2.331	2.331	2.331	2.331
Budget exclusief regelingen gemeente	95	274	430	540
Regelingen gemeente				
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	39	0	0	0
Korting collectieve zorgverzekering	76	76	76	76
Meedoenregeling	50	50	0	0
Energietoeslag	108	108	108	0
Totaal regelingen gemeente	274	235	185	76
Budget inclusief regelingen gemeente	369	509	614	616
Vrije bestedingen	176	176	176	176
Restant	193	333	438	440